

בשבתו כבית המשפט הגבוה לצדק

1. נעה לנדאו, עיתונאית – עיתון 'הארץ'

2. הוצאת עיתון 'הארץ'

3. שחר בן מאיר, עו"ד

4. יצחק אבירם, עו"ד

העותרים 3-4 בעצמם,

רח' אבא הלל 12 רמת גן

טל': 03-6127878 ; פקס: 03-6127979

5. התנועה לחופש המידע

על-ידי ב"כ עוה"ד רחלי אדרי

רח' סעדיה גאון 26, תל-אביב-יפו 6713521

טל': 03-9560146 ; פקס: 03-9560359

דוא"ל: office@meida.org.il

6. עיתון 'כלכליסט' מבית 'ידיעות אחרונות'

7. תומר גנון, עיתונאי - עיתון 'כלכליסט'

העותרים 1, 2, 6 ו-7 על-ידי ב"כ עוה"ד ט' ליבליך,

משרד ליבליך – מוזר – גליק עו"ד

רח' נמל תל-אביב 40, בית יואל

טל': 03-5442370 ; פקס: 03-5442375

8. חן מענית, עיתונאי

9. טל שניידר, עיתונאית

10. גלובס פבלישר עתונות (1983) בע"מ

על-ידי ב"כ עוה"ד אוריין אשכולי

רח' יהודה הלוי 85, תל-אביב

טל': 03-5662038 ; פקס: 03-5609882

העותרים

נ ג ד

1. ממשלת ישראל

2. מזכיר הממשלה

3. היועץ המשפטי לממשלה

על-ידי פרקליטות המדינה

משרד המשפטים, ירושלים

טל': 073-3925370 ; פקס: 02-6467011

המשיבים

תגובה מקדמית מטעם המדינה

בהתאם להחלטות בית המשפט הנכבד, מוגשת בזאת תגובה מקדמית מטעם המדינה.

פתח דבר

1. במסגרת העתירה שבכותרת מתבקש בית המשפט הנכבד להורות למשיבים לנמק "מדוע לא יאפשרו עיון בכל התמלילים והפרוטוקולים של ישיבות הממשלה העוסקים והנוגעים להתמודדות עם משבר נגיף הקורונה" (להלן: **הסעד הראשון**); "מדוע לא יגישו לציבור

את התמלילים ופרוטוקולי ישיבות הממשלה בנוגע לצעדים ולהתמודדות עם המשבר" (להלן: **הסעד השני**); ו"**מדוע לא ינגישו לציבור את בסיס המידע והתשתית העובדתית על בסיסם התקבלו החלטות הממשלה**" [ההדגשה במקור] (להלן: **הסעד השלישי**). נוסף על כך, בית המשפט הנכבד מתבקש להורות על "בטלות הוראות תקנון הממשלה ה-34, העוסקים בסודיות מוחלטת ומלאה של הפרוטוקולים של הממשלה, וזאת בניגוד להוראות סעיף 35 לחוק יסוד: הממשלה" (להלן: **הסעד הרביעי**); לקבוע כי "כל הפרוטוקולים (למעט חריגים שבהם) העוסקים בהתמודדות עם המשבר אינם נכללים בגדר העניינים שהם סודיים אשר אינם מותרים בגילוי לפי הוראות סעיף 35 לחוק יסוד: הממשלה" (להלן: **הסעד החמישי**); ולקבוע כי הנחיית היועץ המשפטי לממשלה בדבר מסירת מידע משיבות הממשלה – פניות הציבור (הנחייה מס' 3.1002) "בטלה ומבוטלת בהיותה סותרת את הוראות סעיף 35 לחוק יסוד: הממשלה" (להלן: **הסעד השישי**).

2. כפי שיפורט להלן, עמדת המדינה היא כי העתירה שבכותרת אינה מקימה כל עילה להתערבות שיפוטית (וכמו כן חלק מן הסעדים הכלולים בה התייתרו, וביחס לחלק מן הסעדים המבוקשים אף עומדות למדינה טענות סף), ודינה להידחות.

הלכה למעשה, העותרים מבקשים גילוי של שלושה סוגי מסמכים:

(1) **תמלילים** מלאים ("סטנוגרמות") של ישיבות הממשלה, המפרטים את כל הנאמר בישיבות;

(2) **פרוטוקולים** של ישיבות הממשלה אשר כוללים מספר פרטים, בהתאם לסעיף 72 לתקנון לעבודת הממשלה ה-34;

(3) **בסיס המידע והתשתית העובדתית** שעל בסיסם התקבלו החלטות הממשלה הרלוונטיות.

3. בתמצית, יצוין כדלקמן:

א. באשר לתמלילי ישיבות הממשלה - המדינה מתנגדת למסירתם; להלן תובא עמדתה לפיה בניגוד לטענות העותרים, סעיף 71 לתקנון לעבודה הממשלה ה-34 הקובע כי סיווגם של תמלילים אלו הוא "סודי ביותר", והקובע איסור בדבר עיון בתמלילים אלו למעט לחברי הממשלה, עולה בקנה אחד עם סעיף 31(ו) ועם סעיף 35(א) לחוק-יסוד: הממשלה; והוראותיו מעוגנות היטב בדין. כפי שנראה להלן, עקרון השקיפות, שאין להפריז בחשיבותו לענייננו, אינו ניצב לבדו ויש לאזנו מול שיקולים מתחרים כבדי משקל, ובראשם עקרון האחריות המשותפת של חברי הממשלה והחשש מפני "האפקט המצנן" אשר עלול להשפיע על תהליך קבלת החלטות של חברי הממשלה ועל טיבו. בהינתן מלאכת האיזון הזו – המשקפת תפיסה לפיה זכות הציבור לקבל מידע מן הרשות אינה מוחלטת כי אם יחסית - ועל בסיס הוראות הדין, עמדת המדינה היא כי אין כל מקום לחשיפת התמלילים

המבוקשת, וכי בענייננו תקף **הכלל** של איסור עיון בתמלילים אלו, ואין מקום להחלת חריג לו;

יצוין כי המדיניות לפיה תמלילי ישיבות הממשלה אינם מפורסמים, הוכרה כלגיטימית וראויה גם במסגרת הנחיית היועץ המשפטי לממשלה מס' 3.1002, במסגרתה נכללה התייחסות לצורך להגן על דיון ענייני ופתוח בממשלה ובוועדות השרים, ללא האילוצים העשויים להיות מושפעים מפרסום הדיון, ברוח הוראותיו של סעיף 9(ב) (4) לחוק חופש המידע, התשנ"ח-1998; לעמדת המדינה, בענייננו חלות תכליות אלה על קירבן ועל כרעיהן, **ואין כל מקום במקרה דנן לחרוג מהכלל בעניין זה**. עמדה זו של המדינה נטועה היטב בדיון, ואין כל מקום להתערבות שיפוטית בה, לרבות לא על רקע המקרה הקונקרטי שלפנינו.

ב. באשר לפרוטוקולים – כפי שנראה להלן, פרוטוקולי החלטות הממשלה אינם נמנים על הדברים שתקנון עבודת הממשלה הסמיך את מזכיר הממשלה לפרסם פומבית באופן יזום. עם זאת, אין משמעות הדבר שקיימת מניעה קטגורית למסירת פרוטוקולים אלו, כאשר ככלל הדבר נעשה בדרך הקבועה בדיון למסירת מידע מן הרשות, קרי בדרך של בקשת חופש מידע.

בנסיבות ענייננו, ולאחר בחינת הדברים, המדינה אינה מתנגדת למסירת הפרוטוקולים המבוקשים, ולתגובה זו מצורפים כנספחים פרוטוקולי החלטות של ישיבות הממשלה החל מיום 8.3.20 ועד מועד כתיבת שורות אלו; פרוטוקולים של ישיבות שקדמו ליום 8.3.20 בהם עלה הנושא הנדון גם אם לא היה קבוע בנושא לסדר היום; וכן פרוטוקולים של ועדת שרים שהוקמה מכוח תקנות שעות חירום (נגיף הקורונה החדש) (אזור מוגבל), תש"ף-2020 ורלוונטיים לענייננו. **בנסיבות אלו, העתירה בכל הנוגע לבקשת הפרוטוקולים – מיצתה עצמה והתייתרה.**

יודגש כבר עתה, כי אין משמעות הדבר שבכוונת מזכירות הממשלה לפרסם פרוטוקולי החלטות באופן יזום מעתה ואילך, שכן לפרסום כאמור אין עוגן בתקנון עבודת הממשלה או בחוק חופש המידע, וממילא עיקר המידע המצוי בהן – החלטות עצמן – מפורסם באופן יזום. אם תוגשנה בקשות לקבלתן לפי חוק חופש המידע ייעשה מאמץ להיענות להן בלוח זמנים קצר ככל הניתן, הכול בהתחשב במכלול הנסיבות והאילוצים הקיימים, בוודאי בתקופה הנוכחית על נסיבותיה המיוחדות.

ג. באשר ל"בסיס המידע והתשתית העובדתית שעל בסיסם התקבלו החלטות הממשלה" – ככלל, על דרך שגרה, מתפרסמים באתר האינטרנט של משרד ראש הממשלה, באופן יזום, סדרי היום של ישיבות הממשלה והצעות ההחלטה שהונחו לפני הממשלה (הכוללות דברי הסבר וצרופות), לקראת ישיבותיה. בתקופה האחרונה, מטבע הדברים, התקבלו החלטות הממשלה בלוח זמנים דחוף ביותר, כאשר חלק ניכר מן החלטות התקבלו בדרך של משאל טלפוני לפי סעיף 19(א) לתקנון עבודת הממשלה, והחלטות אחרות התקבלו בישיבות ממשלה שנוהלו בדרך של ועידה טלפונית, ואשר סדר היום להן הופץ פעמים רבות זמן קצר

מאד לפני תחילת הדיון בהן. זאת, בשל הנסיבות המיוחדות ולוח הזמנים הקצר העומד לרשות כלל הנוגעים בדבר לשם גיבוש הצעות ההחלטה. בנסיבות אלו, וכאשר סדר יום הממשלה הופץ לשרים זמן קצר לפני תחילת הישיבה, לא הייתה שהות להפיץ את סדרי היום באתר האינטרנט של משרד ראש הממשלה לפני הישיבות כפי שמקובל בדרך כלל. עם זאת, מזכירות הממשלה פועלת בימים אלה ממש לפרסם את כלל סדרי היום בדיעבד ולהערכת הגורמים הרלוונטיים התהליך צפוי להיות מושלם עד סוף חודש אפריל, הכול בכפוף למשימות הדחופות העומדות על הפרק. כפי הנמסר, בכוננת מזכירות הממשלה להמשיך לפעול לפרסום סדרי היום גם בהמשך בהקדם ככל הניתן, וככל שהדבר יתאפשר בשים לב לאילוצים הנובעים מהנסיבות המיוחדות כעת, עובר לקיום הישיבה, ואם הדבר לא יתאפשר אז לאחריה.

כמו כן נמסר, כי מזכירות הממשלה פועלת גם להעלאת הצעות ההחלטה בענייני המאבק בהתפשטות נגיף הקורונה לאתר האינטרנט של משרד ראש הממשלה (לרבות הצעות החלטה שהתקבלו במשאל טלפוני, שאינן מתפרסמות באופן יזום בשגרה), ולפי הנמסר, תהליך זה צפוי להסתיים אף הוא עד סוף חודש זה, גם כן – בכפוף למשימות הדחופות שעומדות על הפרק.

עם העלאת כלל סדרי היום והצעות ההחלטה (הכוללות דברי הסבר וצרופות שעמדו לפני חברי הממשלה לאתר האינטרנט של משרד ראש הממשלה, **תתייתר העתירה** שבכותרת, ברובה המוחלט גם ביחס לבסיס המידע והתשתית העובדתית שהופצה לחברי הממשלה באמצעות מזכירות הממשלה בטרם התקבלו החלטות הממשלה (יובהר כי מרבית ישיבות הממשלה הרלוונטיות התקיימו באופן טלפוני; ולא הוצגו במהלכן מצגות, כפי שעשויות להיות מוצגות בישיבות הנערכות בעת כינוס הממשלה באופן פיזי. כן יובהר כי מזכירות הממשלה הפיצה לחברי הממשלה, נוסף על הצעות ההחלטה שהופצו לקראת ישיבות הממשלה, שלושה מסמכים שהועברו מן המטה לביטחון הלאומי (להלן גם: **המל"ל**). בקשר למסמכים בודדים אלו, כפי הנמסר מן המל"ל, פתוחה לפני העותרים הדרך, אם הם תפצים בכך, להגיש בקשות פרטניות לקבלתם והללו יבחנו באופן פרטני ומתוך ראייה חיובית, בכפוף לאילוצים השונים. לפיכך, גם בהקשר זה, לא נדרשת הכרעה שיפוטית במסגרת העתירה שבכותרת.

בצד זאת, ראוי להדגיש: בענייננו, כמו שקורה על דרך שגרה בעניינין של החלטות ממשלה אחרות במצב הדברים הרגיל, אין משמעות הדברים ששרי הממשלה אינם מקבלים חומרי רקע נוספים ומשמעותיים מעבר לסדרי היום ולהצעות ההחלטה (הכוללות דברי הסבר וצרופות), התומכים בתהליך קבלת החלטות הקונקרטיים. מדובר בהיקף חומרים עצום שהופץ בקרב הגורמים המקצועיים במשרדי הממשלה השונים, בין היתר לצורך ביצוע עבודות מטה וגיבוש הצעות ההחלטה; וכן בפורומים שונים הכוללים גם את שרי הממשלה, באמצעות המל"ל או גורמים ממשלתיים נוספים. חומרים אלה לא הופצו באופן ישיר באמצעות מזכירות הממשלה לחברי הממשלה לקראת ישיבותיה; והם אינם חלק מהמידע המופץ באמצעות מזכירות הממשלה לקראת ישיבותיה, ושעל בסיסו מתקבלות החלטות

הממשלה. מדובר בנתונים, מסמכים, סקירות, ועדכונים המועברים באופן שוטף, סדור ושיטתי לאורך כל שעות היום ולא דווקא בהקשר או לקראת החלטת ממשלה כזו או אחרת. נזכיר כי העתירה שבכותרת גדרה עצמה – על-פי תוכנה, על-פי הגורם שאליה ביצעו העותרים את פנייתם המקדימה הראשונית בטרם הגשת העתירה (מזכירות הממשלה) ועל-פי זהות גורמי הממשלה שצורפו אליה כמשיבים – לעניינו של בסיס המידע והתשתית העובדתית שהונחו לפני חברי הממשלה לצורך קבלת החלטותיה במסגרת ישיבותיה. אין עניינה של העתירה בסוגיה הכוללת, החורגת מגדרי העתירה, של הנגשת כלל החומר המקצועי שעמד לפני מקבלי ההחלטות בדרגים שונים בעת קרות האירועים מושא ענייננו. מעבר לכך יובהר, כי ללא בקשות פרטניות בעניין זה, יש קושי מהותי לתחום את היקף החומרים הרלוונטי ולבחון את אפשרות מסירתם.

4. הכול, כפי שיפורט להלן.

תמצית הרקע הנורמטיבי

רקע כללי – חוק-יסוד: הממשלה והתקנון לעבודת הממשלה

5. סעיף 35 לחוק-יסוד: הממשלה קובע באופן קטגורי כי דיונים והחלטות של הממשלה ושל ועדות השרים בנושאי ביטחון המדינה ויחסי החוץ שלה הם סודיים; ומסמך את הממשלה לקבוע סודיות ביחס לעניינים נוספים, כאמור בפסקאות (3) ו-(4) של סעיף קטן (א):

”(א) הדיונים וההחלטות של הממשלה ושל ועדות השרים בעניינים אלה הם

סודיים וגילויים ופרסומם אסור:

(1) ביטחון המדינה;

(2) יחסי החוץ של המדינה;

(3) סוג עניינים אחר שהממשלה ראתה את סודיותו כחיונית למדינה, והכריזה

עליו בצו, לעניין סעיף זה;

(4) עניין שהממשלה החליטה לשמרו בסוד, ובלבד שגילוי ופרסומו של עניין

כאמור אינו אסור אלא על מי שידע על ההחלטה.

(ב) הוראות סעיף קטן (א) לא יחולו על דברים שהממשלה או ראש הממשלה, או

מי שהממשלה או ראש הממשלה הסמיכוהו לכך, התירו את פרסומם, או על

דברים שפרסומם נדרש על-פי דין”.

6. סעיף 31(ו) לחוק-יסוד: הממשלה קובע כי ”הממשלה תקבע את סדרי ישיבותיה ועבודתה, דרכי דיוניה ואופן קבלת החלטותיה אם דרך קבע ואם לעניין מסוים”.

מכוחו של סעיף זה נקבע התקנון לעבודת הממשלה, המתווה את סדרי ישיבותיה ודרכי עבודתה של הממשלה.

7. התקנון לפיו פועלת הממשלה הנוכחית, שהותקן מכוח סמכותה כפי שניתנה לה בהוראות חוק היסוד, התקנון לעבודת הממשלה ה-34 (להלן: "תקנון הממשלה" או "התקנון"), אושר במסגרת החלטת הממשלה מס' 29 מיום 26.5.15; וכפי שיפורט בהמשך, הוא עולה בקנה אחד עם הסמכות המוקנית בהוראות סעיפים 31(ו) ו-35(א)(4) להוראות חוק היסוד.
8. סעיף 14 לתקנון הממשלה מורה כי "ישיבות הממשלה הן סגורות"; וכי "לא יינתן פרסום לסדר-היום של ישיבות הממשלה ולנספחים המצורפים לסדר-היום, אלא על-ידי מזכיר הממשלה ולפי שיקול דעתו".
9. פרק ט' לתקנון הממשלה עוסק באופן תיעוד דיוני הממשלה והחלטותיה; ופרק י' לתקנון עוסק בסודיות ומסירת ידיעות.
10. תקנון הממשלה מבחין בין "תמליל של דיוני הממשלה וועדות השרים" (ס' 71 לתקנון) אשר כולל תיעוד מלא של כל הנאמר בישיבה; לבין "פרוטוקול הדיונים וההחלטות של הממשלה ושל ועדות השרים" (ס' 72 לתקנון).
11. ביחס לתמלילים ("סטנוגרמות"), מורה התקנון כי ככלל יתועדו דיוני הממשלה וועדות השרים בהקלטה, וכי ייערך תמליל כפי שיורה מזכיר הממשלה. הסעיף מוסיף ומורה, כי התמלילים יסווגו "סודי ביותר" ויופקדו על-ידי מזכיר הממשלה בגנזך המדינה; וכי העיון בהם יהיה אפשרי לאחר שלושים שנה ובעניינים ביטחוניים - חמישים שנה, בהתאם למגבלות העיון הקבועות בתקנה 8 לתקנות הארכיונים (עיון בחומר ארכיוני המופקד בגנזך), התש"ע-2010 (להלן: **תקנות הארכיונים**) ובתוספת הראשונה לתקנות אלו. כן מורה התקנון כי חברי הממשלה לא יקבלו עותק מן התמליל אולם יוכלו לעיין בו, ועיון עובד ציבור בתמליל טעון אישור מזכיר הממשלה אשר יינתן בנסיבות מיוחדות. למען הסדר הטוב, יובא להלן סעיף 71 לתקנון כלשונו:

"71. תמליל של דיוני הממשלה וועדות השרים

(א) תמליל של דיוני הממשלה וכן של ועדות שרים יירשם כפי שיקבע מזכיר הממשלה (להלן - "תמליל"). ככלל יתועדו הדיונים גם בהקלטה.

התמלילים יישמרו במזכירות הממשלה ולא יועברו לגורמים אחרים לרבות לשרים.

מזכיר הממשלה אחראי להפקדת התמלילים בגנזך המדינה.

(ב) תמליל של ישיבות הממשלה ושל ועדות שרים בדיוניהן יסווג "סודי ביותר".

התמלילים הינם חומר סודי וחשאי לתקופה הקבועה בתקנות הארכיונים (עיון בחומר ארכיוני המופקד בגנזך), התש"ע-2010.

(ג) מזכיר הממשלה רשאי, על אף האמור בסעיף (ב) לעיל, לסווג תמליל או חלק ממנו בכל סיווג.

אולם, תמליל של ישיבות הממשלה ושל ועדות שרים בדיוניהן בעניינים המפורטים בסעיף 35 לחוק יסוד: הממשלה, יסווגו "סודי ביותר" ויחולו עליהם הוראות סעיף 72 לתקנון זה בשינויים המחויבים.

לעניין פרוטוקול החלטות ותמליל של ועדת השרים לענייני ביטחון לאומי, ראה סעיף 51 לתקנון.

(ד) (1) העיון בתמלילים כמפורט לעיל אסור, למעט לחברי הממשלה.
 (2) על אף האמור בסעיף (1) לעיל, מזכיר הממשלה רשאי, בנסיבות מיוחדות, לאשר לעובד ציבור לעיין בתמליל של ישיבת ממשלה או ועדת שרים, וזאת לצורך עבודתו השוטפת ובתחום הנוגע לעיסוקו של עובד הציבור.
 (3) המבקש לעיין בתמליל יודיע על כך למזכיר הממשלה והוא יעמיד את התמליל לעיונו של המבקש במזכירות הממשלה.
 (4) מזכיר הממשלה יתיר למי שנשא דברים בישיבת ממשלה או בוועדת שרים לעיין בדבריו כפי שנרשמו בתמליל, וזאת במתכונת שיקבע מזכיר הממשלה" [ההדגשות לעיל, וכן ההדגשות להלן – הוספו על-ידי הח"מ, אלא אם צוין אחרת].

12. המדיניות לפיה התמלילים אינם מפורסמים הוכרה כלגיטימית וראויה גם במסגרת הנחיית היועץ המשפטי לממשלה מס' 3.1002. במסגרת הנחייה זו נכללה התייחסות לצורך להגן על דיון ענייני ופתוח בממשלה ובוועדות השרים, ללא האילוצים הכרוכים בפרסום הדיון, ברוח הוראותיו של סעיף 9(ב)(4) לחוק חופש המידע, התשנ"ח-1998:

"המדיניות, לפיה, ככלל, אין לגלות או לפרסם פרוטוקולים של דיוני הממשלה ודיוני ועדות שרים, להבדיל מהחלטות, על-מנת שלא לפגוע באפשרות של דיון ענייני ופתוח והתבטאות חופשית של השרים ושאר המשתתפים, ללא שיקולים ואילוצים הכרוכים בפרסום הדברים בדיון יסודה. שיקולים אלה הוכרו בחוק חופש המידע כמצדיקים סירוב למסירת מידע אודות דיונים וחוות דעת פנימיות (סעיף 9(ב)(4) לחוק). עם זאת, בידי מזכיר הממשלה קיימת הסמכות להתיר עיון או צילום סטנוגרמות בשל נסיבות מיוחדות, אם כי רצוי שהדבר ייעשה במשורה."

13. ביחס לפרוטוקולים, סעיף 72 לתקנון הממשלה מורה על עריכת פרוטוקול לדיוני הממשלה וועדות השרים שלה, אשר בשונה מן התמליל וההקלטה, יכול מידע תמציתי ביחס לדיון כמפורט בסעיף. בהתאם לסעיף 72(ד) לתקנון, הפרוטוקולים נשלחים לבעלי תפקידים דוגמת נשיא המדינה, היועץ המשפטי לממשלה והשרים. להלן נוסחו של סעיף 72 לתקנון:

"72. פרוטוקול הדיונים וההחלטות של הממשלה ושל ועדות השרים

(א) מזכיר הממשלה, או מי שהוסמך על ידו, יערוך פרוטוקול של הדיונים וההחלטות של הממשלה ושל ועדות השרים.

(ב) בפרוטוקול יירשמו שמות הנוכחים בישיבה, שמות הנעדרים, סיכום הדיון, הנחיות ראש הממשלה, או יושב ראש הוועדה, ההחלטות - אם נתקבלו, ואם נערכה הצבעה לגבי החלטה באותה ישיבה - גם מניין הקולות בהצבעה.

(ג) על-פי החלטה של ראש הממשלה או של יושב-ראש ועדת שרים, לפי העניין, לא תיכלל בפרוטוקול החלטה סודית ונוסחה יישמר בנפרד אצל מזכיר הממשלה, ובפרוטוקול יצוין "ההחלטה שמורה במזכירות הממשלה".

(ד) העתקי הפרוטוקולים, למעט פרוטוקול של ועדת השרים לענייני ביטחון לאומי, וועדות שרים מסווגות אחרות, יופצו לנשיא המדינה, לשרים, ליועץ המשפטי לממשלה ולבעלי תפקידים אחרים, כפי שקבע מזכיר הממשלה.

(ה) מזכירות הממשלה תעביר החלטות של הממשלה ושל ועדות השרים לשר המופקד על ביצוען, ולגורמים אחרים הנוגעים לעניין".

14. הנה כי כן, בהתאם לתקנון הממשלה, ברוב רובם של הנושאים הנדונים בממשלה, **ההחלטות** וכן מהלך הדיון כפי שמשקף ב**פרוטוקול** ההחלטות אינם סודיים; ורק **התמליל** המילולי המלא הוא סודי.

יצוין כי חלק מהמידע (ההחלטות; וסדר היום, הכולל את הצעות ההחלטה) אף מתפרסם כיום בשגרה בפרסום יזום מטעם מזכירות הממשלה, כפי שיפורט בהמשך.

15. הוראות התקנון הנוכחי בעניינים אלה דומות במהותן להוראות שנקבעו על-ידי ממשלות ישראל במשך שנים ארוכות; והן משקפות סדרי עבודה מושרשים לפיהן פועלת הממשלה לאורך שנים ארוכות מימים ימימה, בהתאם לתקנונים שאישרה.

למען הנוחות, להלן קישור לתקנון עבודת הממשלה הנוכחית ולתקנוני עבר של 10 הממשלות שקדמו לה (יוער, כי מספרי הסעיפים הרלוונטיים לענייננו השתנו לאורך השנים):

<http://www.pmo.gov.il/Secretary/Documents/takanon34.pdf>
<http://www.pmo.gov.il/Secretary/Documents/takanon33.pdf>
<https://www.gov.il/BlobFolder/generalpage/gov32/he/takanon120812.pdf>
<https://www.gov.il/BlobFolder/generalpage/gov31/he/takanonGov31.pdf>
<https://www.gov.il/BlobFolder/generalpage/gov30/he/takanonGOV30.pdf>
<https://www.gov.il/BlobFolder/generalpage/gov29/he/takanonGOV29.pdf>
<https://www.gov.il/BlobFolder/generalpage/gov28/he/takanon28.pdf>
<https://www.gov.il/BlobFolder/generalpage/gov27/he/gov27.pdf>
<https://www.gov.il/BlobFolder/generalpage/gov26/he/gov26.pdf>
<https://www.gov.il/BlobFolder/generalpage/gov25/he/gov25taknon.pdf>
<https://www.gov.il/BlobFolder/generalpage/gov24/he/gov24taknon.pdf>

16. פרק י' לתקנון הממשלה עוסק בסודיות ומסירת ידיעות. בפתחו של פרק זה, בסעיף 73 לתקנון מובא במלואו סעיף 35 לחוק-יסוד: הממשלה אשר צוטט לעיל. סעיף 75 לתקנון מתייחס לסמכות של מזכיר הממשלה "לפרסם ענינים שפרסומם נאסר כאמור בסעיף 73 לתקנון" (ראו הסמכת הממשלה למזכיר הממשלה בהתאם לסעיף 35(ב) לחוק-יסוד: הממשלה, להתיר פרסום החלטותיה ודיוניה אשר פרסומם אסור בהתאם לסעיף 35 לחוק היסוד (י"פ התשכ"ט 1498, בעמ' 602)).

17. הפרסום לציבור מוסדר בסעיף 76 לתקנון, ומכוחו מפרסם מזכיר הממשלה את סדר היום לדיוני הממשלה וועדות השרים, ואת החלטות הממשלה והחלטות ועדות השרים אשר קיבלו תוקף של החלטת ממשלה:

"76. פרסום ברבים

מזכיר הממשלה רשאי להתיר פרסום סדרי היום, הצעות להחלטה והחלטות של הממשלה ושל ועדות השרים אשר קיבלו תוקף של החלטת ממשלה".

18. בצד ההוראות המסדירות פרסום לציבור על-ידי מזכיר הממשלה, קובע סעיף 77 לתקנון כי השרים **מנועים** מלפרסם ידיעות על דיונים והחלטות של הממשלה או ועדות שרים, לרבות החומר שהוגש לסדר היום לקראת הדיון, אלא אם קיבלו הסמכה מאת ראש הממשלה, או יושב-ראש ועדת השרים או מזכיר הממשלה. בצד זאת הובהר, כי שר לא יהא מנוע מפרסום חומר שהוכן במשרדו של השר והוא בתחום אחריותו של המשרד, אך משום שהוגש כחומר לסדר היום. כן נקבע, כי שר רשאי להסביר את החלטת הממשלה או הוועדה, ובלבד שלא יחלוק על ההחלטה ולא ימסור פרטים על הדיונים שקדמו לה אלא באישור ראש הממשלה.

19. סעיף 78 לתקנון מורה, כי "פניות בכתב מהציבור בעניין החלטות ממשלה וחומר אחר יטופלו בהתאם לחוק חופש המידע, התשנ"ח-1998 ולהנחיות היועץ המשפטי לממשלה".

20. לסיכום תת-פרק זה, בהתאם לחוק-יסוד: הממשלה ולתקנון הממשלה, דיוני הממשלה מוקלטים ונערכים **תמלילים** סודיים, שאפשרות העיון בהם היא מצומצמת ביותר, כמפורט בסעיף 71 לתקנון הממשלה. חשיפתם של התמלילים מתאפשרת בשלב מאוחר יותר, כחומר ארכיוני העומד לעיון הציבור על-ידי ארכיון המדינה, בהתאם לתקנות הארכיונים.

פרוטוקולים של החלטות אשר נערכים בהתאם לסעיף 72 לתקנון, כוללים רשימה סגורה של פרטי מידע, ובכללה שמות הנוכחים והנעדרים, סיכום הדיון, הנחיות ראש הממשלה, ההחלטות – אם התקבלו, ואם נערכה הצבעה לגבי החלטה באותה ישיבה – גם מניין הקולות בעד ונגד או ציון שההחלטה התקבלה פה אחד. פרוטוקולים אלה אינם מסווגים כסודיים; והם מופצים אחרי הדיון לבעלי התפקידים המפורטים בסעיף 72(ד) לתקנון. כמו כן, פניות לקבלת פרוטוקול החלטות במסגרת בקשות לפי חוק חופש המידע, בהתאם לסעיף 78 לתקנון, נבחנות פרטנית ונענות בהתאם לעניין.

נוסף על כך, מזכיר הממשלה מפרסם באופן יזום באתר המרשתת של משרד ראש הממשלה את **סדרי היום** של הממשלה ושל ועדות השרים (למעט בעניינים סודיים) ובכלל זה את **הצעות החלטה** שהונחו לפני הממשלה בישיבותיה; את **החלטות הממשלה** והחלטות ועדת השרים אשר קיבלו תוקף של החלטת ממשלה; ואת **הסיכומים של ישיבות הממשלה** - הכוללים התייחסות להחלטות שהתקבלו (למעט החלטות בעניינים סודיים), לדברים שנאמרו בפתח ישיבת הממשלה (הצהרות שבימי שגרה ניתנות בנוכחות אמצעי התקשורת), לסקירות שהוצגו בישיבה או נושאים שנדונו גם אם לא התקבלה לגביהם החלטה. יצוין כי בדרך כלל פרסום ההחלטות נעשה על-ידי מזכירות הממשלה במרכז אחת לשבוע, ביום חמישי, ביחס לכלל ההחלטות שהתקבלו בשבוע החולף. בימים אלה, נעשה מאמץ מוגבר לפרסם את ההחלטות בסמוך לאחר קבלתן והן מתפרסמות לאורך השבוע כולו.

כמו כן מתפרסמות **הצעות החלטה** שמובאות לאישור הממשלה או ועדת שרים בדרך של **משאל בכתב** (לפי סעיף 19(ב) או סעיף 38(ב) לתקנון). חומרים אלה מתפרסמים באתר המרשתת של משרד ראש הממשלה, לאחר שהופצו תחילה לחברי הממשלה באתר האינטרנט הפנים ממשלתי, הידוע כ"אתר המעטפה". פרסום החומרים כאמור נעשה מכוח הסמכות הנתונה למזכיר הממשלה לפי סעיפים 14 ו-76 לתקנון עבודת הממשלה שנזכרו לעיל.

צילום המכתב שנשלח ממזכירות הממשלה לשרים בעניין חומרים המתפרסמים באופן יזום לציבור, אשר משקף את הנוהג בעניין זה מצורף ומסומן **מש/1**

תמצית הרקע העובדתי - החלטות הממשלה בתקופה האחרונה

21. כידוע, נגיף קורונה המכונה SARS-CoV-2 גורם למחלה COVID-19 (להלן: "**המגפה**"), "**הנגיף**" או "**הקורונה**"), שהתפרצה במהלך חודש דצמבר 2019. נכון להיום, אין באוכלוסיית ישראל חסינות נגד נגיף זה, אין חיסון אשר באמצעותו ניתן לצמצם את התפשטות המחלה ואין טיפול ספציפי ידוע. תקופת הדגירה של המחלה היא 2-14 ימים לאחר החשיפה. שיעור התחלואה הקשה (המבוסס על הנתונים בסין) מוערך ב-15% עד 20% מכלל החולים, מתוכם 5% במצב קריטי, ושיעור התמותה מוערך ב-14.8% בקרב חולים שגילים מעל 80; ב-8% בקרב חולים בני 70-79; ב-3.6% בקרב חולים בני 60-69; וב-1.3% בקרב חולים בני 50-59. שיעור התמותה בכלל אוכלוסיית החולים מוערך בכ-0.34%. יצוין כי אחוז התמותה גבוה משמעותית בקרב קבוצות סיכון שעליהן נמנים אנשים מבוגרים וחולים במחלות כרוניות לרבות מחלות לב, יתר לחץ דם, מחלות ריאה, מדוכאי חיסון וסוכרת.

22. ביום 30.1.20, הכריז ארגון הבריאות העולמי (World Health Organization) על התפרצות הנגיף כאירוע חירום בבריאות הציבור (PHEIC) בעל השלכות בינלאומיות. ביום 28.2.20

העלה ארגון הבריאות העולמי את הערכת הסיכון העולמית להתפשטות המגפה לרמה גבוהה מאוד. ביום 11.3.20 הכריז ארגון הבריאות העולמי על COVID-19 כפנדמיה.

23. בתקופה האחרונה התרקם מארג שלם של תקנות שעת חרום והנחיות מינהל שונות, אשר הטילו מגבלות שונות על הציבור בניסיון להתמודד עם התפשטות נגיף הקורונה. כידוע, החלטות אלו ואחרות מתוך מארג זה אף הועמדו לביקורתו השיפוטית של בית המשפט הנכבד (ראו לשם דוגמה בלבד: בג"ץ 2435/20 **לוונטהל נ' ראש הממשלה** (פורסם באר"ש, 7.4.20); בג"ץ 2394/20 **באמונתו יחיה נ' ראש הממשלה** (פורסם באר"ש, 16.4.20); בג"ץ 2109/20 **בן מאיר נ' ראש הממשלה**).

24. על רקע האמור, החלטות הממשלה בתקופה האחרונה התקבלו בלוח זמנים דחוף ביותר. חלק ניכר מההחלטות התקבל בדרך של משאל טלפוני לפי סעיף 19(א) לתקנון עבודת הממשלה, והחלטות אחרות התקבלו בישיבות ממשלה שנוהלו בדרך של ועידה טלפונית.

יובהר, כי ישיבת הממשלה האחרונה שהתקיימה, עד לשעת כתיבת שורות אלו, בדרך של התכנסות פיזית נערכה ביום 8.3.20. ביום 15.3.20 נערכה ישיבת ממשלה בהיוועדות חזותית; ומאז אותו מועד כלל ישיבות הממשלה שהתקיימו נערכו באמצעות שיחות ועידה טלפונית. שיחות ועידה כאמור מאפשרות דיון בין השרים, בדומה לנעשה בישיבות ממשלה. לעומת זאת, במשאל טלפוני לפי סעיף 19(א) לתקנון לצורך קבלת החלטה דחופה, מופצת לשרים הצעת החלטה שעליה הם מתבקשים להצביע, בלי שמתקיים דיון בין השרים (אם מי מהשרים מבקש כי הנושא יידון בישיבת הממשלה, לא יוכרע בו על-פי המשאל בעל-פה, אלא אם החליט ראש הממשלה כי מן ההכרח להכריע בדרך של משאל כאמור, כמפורט בסעיף 19(א) לתקנון). יצוין, למען הזהירות, כי ביחס להחלטות המתקבלות במשאל לפי סעיף 19(א) לתקנון עבודת הממשלה מטבע הדברים אין תמליל והפרוטוקול מתעד רק את עצם קבלת ההחלטה ומניין הקולות במידת הצורך.

סדר היום לישיבות ממשלה אלו הופץ פעמים רבות זמן קצר מאד לפני תחילת הדיון בהן, בשים לב לנסיבות המיוחדות ולוח הזמנים הקצר העומד לרשות כלל הנוגעים בדבר לשם גיבוש הצעות ההחלטה.

בנסיבות אלו, בהן סדר יום הממשלה הופץ לשרים זמן קצר לפני תחילת הישיבה, לא הייתה שהות להפיץ את סדרי היום באתר המרשתת של משרד ראש הממשלה לאחר פרסומו באתר המעטפה ולפני הישיבות כפי שמקובל בדרך כלל. בצד זאת, מזכירות הממשלה פועלת בימים אלה לפרסם את כלל סדרי היום בדיעבד ולהערכת הגורמים הרלוונטיים, הדבר צפוי להיות מושלם עד לסוף חודש אפריל בכפוף לאילוצים המיוחדים של תקופה זו ולמשימות הדחופות שעל הפרק. בכוננת מזכירות הממשלה להמשיך לפעול לפרסום סדרי היום גם בהמשך בהקדם ככל הניתן, וככל שהדבר יתאפשר בשים לב לאילוצים הנובעים מהנסיבות המיוחדות כעת, עובר לקיום הישיבה, ואם הדבר לא יתאפשר אז לאחריה. כמו

כן יצוין, כי סדרי היום בעת הזו שהופצו בלוחות זמנים קצרים נשלחו בזמן אמת לאגף התקשורת במשרד ראש הממשלה לשם הפצתם לאמצעי תקשורת.

25. כאמור, חלק משמעותי מהחלטות הממשלה בעת האחרונה התקבלו, מטעמי דחיפות, בדרך של משאלים טלפוניים לפי סעיף 19(א) לתקנון עבודת הממשלה. בימי שגרה **הצעות החלטה המופצות במשאל טלפוני** אינן מתפרסמות באופן יזום באתר המרשתת של משרד ראש הממשלה, משום שממילא בתוך פרק זמן קצר ביותר כבר קיימת החלטה בתוקף והיא מתפרסמת לעיון הציבור, בציון העובדה כי היא התקבלה לפי סעיף 19(א) לתקנון כאמור.

עם זאת, לנוכח הנסיבות המיוחדות המאפיינות את העת הנוכחית, אשר בעטיין נוצר הצורך לקבל החלטות דחופות רבות בדרך של משאל טלפוני, החליטה מזכירות הממשלה לפרסם באופן יזום גם **הצעות החלטה המתקבלות בדרך של משאל טלפוני** באתר המרשתת של משרד ראש הממשלה. בימים אלה פועלת מזכירות הממשלה מול אגף טכנולוגיות מידע במשרד ראש הממשלה ומבצעת את ההערכות הנדרשת להעלאת הצעות החלטה המתקבלות בדרך של משאל לפי סעיף 19(א) לתקנון עבודת הממשלה לאתר המרשתת. יובהר כי האמור מתייחס להחלטות הממשלה הנוגעות להתמודדות עם נגיף הקורונה בלבד, ובשונה מדרך הפעולה הרגילה ביחס להצעות החלטה אלו. ההערכה היא כי העלאת הצעות אלו לאתר תושלם עד לסוף חודש זה, כאמור, בשים לב גם ליתר המטלות הדחופות העומדות על הפרק בימים אלה, לנוכח התפשטותו של נגיף הקורונה.

26. כבר עתה יצוין כי פרסום כאמור באתר המרשתת של משרד ראש הממשלה, יביא למצב בו עומדים לעיון הציבור כלל סדרי היום, הצעות החלטה ודברי ההסבר שהופצו לחברי הממשלה על-ידי מזכירות הממשלה בעת הזו.

פעילות המטה לביטחון לאומי לעדכון שוטף של שרי הממשלה בהתמודדות עם מגפת הקורונה

27. בהתאם לקביעת ראש הממשלה, המל"ל מתכלל ומוביל את ההתמודדות עם מגפת הקורונה ברמה הלאומית.

28. בתוך כך, במסגרת ישיבת הממשלה מיום 8.3.20 הציג היועץ לביטחון לאומי וראש המל"ל את תמונת המצב בנושא ההתמודדות עם נגיף הקורונה וסקר את יעדי המדיניות, מנגנון הניהול, חלוקת תחומי האחריות והתפקידים של משרדי הממשלה.

29. מעבר לכך, כל ישיבות הממשלה והדיונים בצוותי השרים הרבים שכונסו בעניין זה נפתחים בסקירה בעל-פה מאת היועץ לביטחון לאומי וראש המל"ל על אודות תמונת המצב ועיקרי המדיניות בנושא.

30. ביום 23.2.20 יזם המל"ל פתיחה באמצעות יישומון וואטסאפ של קבוצת נמענים ייעודית בנושא ההתמודדות עם מגפת הקורונה. קבוצת וואטסאפ זו מנוהלת על-ידי המרכז לניהול משברים לאומיים במל"ל אשר פועל בהתאם לסעיף 2(א)(8) לחוק המטה לביטחון לאומי, תשס"ח-1998. לקבוצה זו צורפו כל שרי הממשלה (למעט השרים שמחזיקים בטלפונים נעדרי יכולת להתקנת יישומונים, ועל כן צורפו לקבוצת הוואטסאפ ראשי המטות של אותם שרים אשר תודרכו לעדכנם) וכן בעלי תפקידים – ניהוליים, מקצועיים ומשפטיים - נוספים ממשרדי הממשלה (להלן: **קבוצת הוואטסאפ**).

31. במסגרת קבוצת הוואטסאפ, מעביר המל"ל למרבית שרי הממשלה וכן לכלל הגורמים העוסקים בנושא מידע, נתונים, מסמכים, סקירות, ועדכונים רבים. כלל המידע מועבר באופן שוטף סדור ושיטתי לאורך כל שעות היום ומסייע לשרי הממשלה ומשרדיהם להעמיק את הידע הנדרש בהקשר למאבק הלאומי לבלימה וצמצום התפשטות נגיף הקורונה בישראל ובעולם.

32. **להלן פירוט חלקי של המידע השוטף המופץ על-ידי המל"ל לשרים ולמשרדי הממשלה:**

א. **תמונת המצב הלאומית של המל"ל בנושא הקורונה** – מופצת מידי יום על-ידי המרכז לניהול משברים לאומיים במל"ל, לשרי הממשלה ובעלי התפקידים בשירות הציבורי הנמצאים בקבוצת הוואטסאפ וכוללת, בין היתר, פירוט על הנתונים, התכלית האסטרטגית, המאמצים הלאומיים בתחומים שונים (בריאות, כלכלה, הסברה, מדיני, אכיפה ואסטרטגיה) מגמות כלליות העולות מהנתונים, רציפות התפקוד, מאמץ ההסברה, המאמץ הבינלאומי, דגשים ל-48 השעות הקרובות, דגשים מתוך מבט ארוך טווח, דגשי היועץ לביטחון לאומי וראש המל"ל, ועוד.

ב. **דגשי היועץ לביטחון לאומי וראש המל"ל להתמודדות עם נגיף הקורונה** שרי הממשלה ובעלי התפקידים בשירות הציבורי הנמצאים בקבוצת הוואטסאפ מקבלים מידי יום, באמצעות המרכז לניהול משברים לאומיים במל"ל, את דגשי היועץ לביטחון לאומי וראש המל"ל לאותו יום, לרבות אלה שניתנו בעקבות התייעצויות בראשות רה"מ, ישיבות ממשלה או החלטות ועדות שרים. דגשי היועץ לביטחון לאומי וראש המל"ל מופצים, בין היתר, על-מנת להעביר לשרים את עיקרי המדיניות של ראש הממשלה, ובמקרים הנדרשים אף להנחות, לדייק ולטייב את הפעולות הנדרשות על-מנת ליישם את המדיניות שנקבעה ברמה הלאומית.

ג. **תמונת מצב יומית של משרדי הממשלה העוסקים בנושא הקורונה** – במסגרת זו מפיץ המרכז לניהול משברים לאומיים במל"ל לשרי הממשלה ובעלי התפקידים בשירות הציבורי הנמצאים בקבוצת הוואטסאפ מסמכים רבים שהוכנו על-ידי משרדים וגופי ממשלה בנוגע להתמודדות עם נגיף הקורונה, לרבות תמונות מצב יומיות שהוכנו על-ידי משרדי הממשלה וכן על-ידי כל הרשויות השותפות למאמץ לבלימת התפשטות הנגיף. בדרך זו יכול כל שר הנמצא בקבוצת הוואטסאפ לדעת גם את המתרחש במשרדים האחרים בנושאים שמשקים או נוגעים למשרדו.

בין היתר, מופצות הערכות מצב של משרד הבריאות, משרד האוצר, משרד הביטחון, משרד החוץ, משרד הכלכלה והתעשייה, המשרד לביטחון פנים, משרד המודיעין, המשרד להגנת הסביבה, משרד האנרגיה, משרד הבינוי והשיכון, המשרד לנושאים אסטרטגיים והסברה, משרד התרבות והספורט, משרד החקלאות ופיתוח הכפר, משרד התקשורת, משרד העלייה והקליטה, משרד החינוך, משרד התחבורה והבטיחות בדרכים, משטרת ישראל, מערך הסייבר הלאומי, כיבוי אש, שירות בתי-סוהר, רשות האוכלוסין וההגירה ועוד. בחלק ממסמכים אלה מצוינים מדיניות השר האחראי על המשרד, עיקרי העשייה של המשרד, סטטוס ביצוע הנחיות הדרג המדיני, תמונת המצב בתחום עליו אחראי המשרד, נתונים, עדכונים, סקירות, המלצות והמיקוד של המשרד.

ד. **פילוח שוטף של נתונים סטטיסטיים בנושא הקורונה** – המרכז לניהול משברים לאומיים במל"ל מפיץ לשרי הממשלה ובעלי התפקידים בשירות הציבורי הנמצאים בקבוצת הוואטסאפ עדכונים שוטפים לשם העמקת בסיס הידע ביחס לשיעורי התחלואה, התמותה וההחלמה (לדוגמא: מספר הנדבקים המאומתים, מספר החולים בפועל, מספר החולים בפועל במצב קשה, מספר מקרי התמותה, מספר המחלימים ומספר הבדיקות). נוסף על כך, במסמכים אלה מוצגים הנתונים בחתכים, השוואות וניתוח מגמות בישראל, בזירה הפלסטינית, במדינות האזור ובעולם – כך למשל, מוצגים מספרי בדיקות יומי ותוצאות חיוביות (בחתך שבועי), שיעור השינוי במספר הנדבקים המצטבר (בחתך שבועי), מספר נדבקים מאומתים יומי ומצטבר (בחתך שבועי), מגמת השינוי במספר המונשמים (בפועל) (בחתך שבועי) ומגמת השינוי במספר המצטבר של מקרי המוות והחולים במצב קשה (בחתך שבועי).

ה. **סקירות עומק ממוקדות לשם העמקת בסיס הידע** – המרכז לניהול משברים לאומיים במל"ל מפיץ לשרי הממשלה ובעלי התפקידים בשירות הציבורי הנמצאים בקבוצת הוואטסאפ מסמכים שהוכנו על-ידי משרדי הממשלה במגוון סוגיות הקשורות לנושא הקורונה (לדוגמא: מסמכים של משרד המודיעין ומשרדים אחרים המתייחסים, בין היתר, לאסטרטגיות יציאה בארץ ובעולם; התמודדות עם התפרצות הנגיף במדינות רבות ובהן הודו, אסטוניה, ארגנטינה, וייטנאם, מקסיקו, יפן, ארה"ב, פינלנד, טאיוואן, דרום קוריאה וגרמניה; הגבלות על ייצוא מזון מאסיה; ייצור וביקוש למכונות הנשמה; תמונת מצב עולמית על ציוד מיגון רפואי; גילוי אנטישמיות נגד יהודים; טיפול וסיוע לאוכלוסייה הוותיקה ועוד; וכן תמונת מצב עולמית של משרד החוץ הכוללת נתוני תחלואה וצעדים להתמודדות עם התפשטות הנגיף ביבשות אירופה, צפון אמריקה, אסיה, אפריקה, אמריקה הלטינית והקריביים, ועדכונים מהאז"ם).

ו. **דיווחים תקשורתיים על אודות המתרחש בעולם** – המרכז לניהול משברים לאומיים במל"ל מפיץ לשרי הממשלה ובעלי התפקידים בשירות הציבורי הנמצאים בקבוצת הוואטסאפ תמונת מצב ביחס לשיח התקשורתי הסוקר את המתרחש בארצות הברית, ובמדינות נבחרות באירופה, במזרח התיכון, באסיה, בדרום אמריקה ובאפריקה לרבות גרפיקות שונות הכוללות נתונים מהעולם.

ז. **תדרוכי שרים על-ידי המטה לביטחון לאומי** – נוסף על כלל החומרים שצוינו לעיל, המל"ל מבצע תדרוכים לשרים, באמצעות גורמים ייעודיים במל"ל העוסקים בכך (תוך שימוש במנגנון תדרוכים לשרים הקיים במל"ל בשגרה). זאת, מעבר לשיח הישיר המתקיים בין השרים לבין היועץ לביטחון לאומי וראש המל"ל, והסקירות הניתנות על-ידי היועץ לביטחון לאומי בישיבות הממשלה ובצוותי השרים, כפי שצוין לעיל;

33. בהערת אגב יצוין כי האמור לעיל מלמדנו כי עסקינן באירוע רב-מערכתי ועצום ממדים, שהתשתית העובדתית הנבחנת במסגרתו על-ידי גורמי הממשלה השונים, על-מנת לתמוך בתהליך קבלת החלטות, היא עצומה בהיקפה. תשתית זו במלואה חורגת בוודאי מגדרה של העתירה שבכותרת, אשר הוגשה לאחר פנייה מקדימה ראשונית למזכירות הממשלה; ונראה כי מוקד עניינה מצוי בבסיס המידע והתשתית העובדתית שהועמדו על-ידי מזכירות הממשלה לפני חברי הממשלה לצורך קבלת החלטותיה.

34. בטרם סיומו של פרק זה יצוין לשלמות התמונה, על רקע טענת העותרים בדבר החשיבות הכרוכה בהצגת תשתית עובדתית רלוונטית לציבור, כי לצורך הנגשת המידע בעניין נגיף הקורונה החדש, יצר משרד הבריאות עמוד ייעודי, המרכז מידע רב בעניין נגיף הקורונה וההתמודדות אתו, בכתובת [/https://govextra.gov.il/ministry-of-health/corona/corona-virus](https://govextra.gov.il/ministry-of-health/corona/corona-virus).

בין השאר, עמוד זה מציג תמונת מצב המתעדכנת תדיר של מספר החולים (בחלוקה לפי מצב רפואי), מספר הנפטרים, מספר המחלימים ומספר המאושפזים (בחלוקה לפי מקום אשפוז). כמו כן, העמוד מאפשר דיווח על בידוד בית, הנגשת האפשרות לדיווח על הפרת חובת בידוד בית, מציע הסבר לגבי מי נדרש לבידוד בית וכן הנחיות לקיום בידוד בית, הנחיות להתמודדות ושגרת בריאות, חומרי הסברה, שאלות ותשובות בנושא הנגיף ועוד. נוסף על אלו, העמוד מפנה לעמוד נוסף ובו כלל ההנחיות, הנהלים והמידע לצוותים מקצועיים של היחידות השונות במשרד, לרבות שירותי בריאות הציבור וחיבת הרפואה, בכתובת <https://govextra.gov.il/ministry-of-health/corona/corona-virus/medical-guidelines-corona>.

יתר על כן, בעמוד העוסק בנגיף הקורונה באתר המשרד ישנה הפנייה לכלל ההודעות המפורסמות באמצעות ערוץ הטלגרם של המשרד, המנגיש מידע רב בעניין הקורונה באופן יומיומי. מידע זה, הכולל בין השאר מידע מורחב בעניין תמונת המצב לגבי החולים (לרבות טבלאות ותרשימים), מידע על תחלואה לפי יישוב, מספר בדיקות יומי, הקמת מתחמי בדיקה ועדכונים נוספים בענייני בדיקות הקורונה, דו"חות אפידמיולוגיים, סרטוני הסברה ועוד.

כמו כן, ישנם אתרים של משרדי ממשלה נוספים, אשר מנגישים מידע רלבנטי בעניין הקורונה. ראו לשם דוגמא בלבד:

https://www.gov.il/he/Departments/General/corona_pmo - משרד ראש הממשלה

https://www.gov.il/he/departments/ministry_of_finance - משרד האוצר

<https://www.btl.gov.il/Corona/Pages/default.aspx> – המוסד לביטוח לאומי

<https://www.gov.il/he/departments/alerts/1-corona-virus> - משרד המשפטים

35. עוד נזכיר, בטרם נפנה להצגת עמדת המשיבים, כי העותרים פנו קודם להגשת העתירה בפנייתם המקדימה הראשונה, ונענו בהודעת מזכיר הממשלה לעותרת 1, אשר צורפה לעתירה כנספח 1. בטרם היה סיפק בידי הגורמים הרלוונטיים אצל המשיבים להשיב לפניויותיהם הנוספות של העותרים לגופן, הוגשה עתירתם שבכותרת (אשר לאחר הגשתה, צורפו אליה עותרים נוספים, לבקשתם ובהתאם להחלטות בית המשפט הנכבד).

עמדת המשיבים – העתירה אינה מצדיקה התערבות שיפוטית

36. כפי שיפורט להלן, עמדת המשיבים היא כי אין מקום להושתה של סעד שיפוטי במסגרת העתירה שבכותרת. במסגרת העתירה, העותרים מבקשים מספר סעדים, הנוגעים לחומרים שונים הנלווים לעבודת הממשלה. כפי שעולה מהאמור לעיל, ביחס לחומרים השונים (תמלילי ישיבות הממשלה; פרוטוקולים של החלטות הממשלה; בסיס המידע והתשתית העובדתית שעמדו ביסוד החלטות הממשלה) חל דין שונה הנוגע לאפשרות חשיפתו ולרמת החשיפה. נתייחס אפוא להלן לחומרים השונים ולדין החל בעניינם, ולמען הנוחות, נעשה כן בהתאם לסדר הסעדים המבוקשים בעתירה, ראשון ראשון אחרון אחרון.

הסעד הראשון – אינו מצדיק התערבות שיפוטית; דין הבקשה לעיון בתמלילים –

להידחות; הבקשה לעיון בפרוטוקולים של ישיבות הממשלה - התייתרה

37. במסגרת הסעד הראשון מבוקשים, הלכה למעשה, שני תתי-סעדים: ראשית, לעיין בתמלילים המלאים ("הסטנוגרמות") של ישיבות הממשלה מושא ענייננו; שנית, לעיין בפרוטוקולים של ישיבות הממשלה מושא ענייננו.

38. כאמור לעיל – דין הבקשה לעיון בתמלילים להידחות, בהיעדר כל עילה להתערבות שיפוטית, ואילו הפרוטוקולים של ישיבות הממשלה הרלוונטיות שהתקיימו עד כה מצורפים כנספחים לתגובה זו, ולפיכך העתירה בהקשר זה – התייתרה.

39. נפרט.

התמלילים של ישיבות הממשלה

40. בהתאם לסעיף 71 לתקנון הממשלה, התמלילים הם ברמת סיווג "סודי ביותר".

41. העותרים טוענים כי הוראה זו סותרת כביכול את הוראותיו של סעיף 35 לחוק-יסוד: הממשלה, אולם עמדת המשיבים היא כי טענה זו שגויה. נסביר.

42. כאמור, סעיף 31(ו) לחוק-יסוד: הממשלה, מסמיך את הממשלה לקבוע את סדרי ישיבותיה ועבודתה, דרכי דיוניה ואופן קבלת החלטותיה.

סעיף 35(א)(4) לחוק-יסוד: הממשלה, מסמיך כזכור את הממשלה לקבוע עניינים נוספים כ"סודיים". הממשלה בחרה לקבוע בתקנונה, מכוח סמכותה האמורה, כי תמלילי הדיונים במליאתה ובישיבות ועדות השרים שלה הם סודיים ואסורים לפרסום לשנים ארוכות.

43. הנה כי כן, סעיף 31(ו) אינו עומד לבדו בנוגע לסמכותה החוקתית של הממשלה לקבוע כי ישיבותיה יהיו סגורות, כך שלא ניתן יהיה לעיין בתמלילים שנערכו למשך שנים ארוכות.

בהתאם לכך, יש לקרוא את הוראת סעיף 31(ו) בחוק היסוד, המקנה לממשלה סמכות לקבוע את סדרי דיוניה, במשולב עם הסמכות החוקתית בסעיף 35(א)(4) לחוק היסוד, המקנה תוקף חוקתי לקביעת הממשלה בנוגע לסודיות דיוניה ודיוני ועדות השרים שהקימה.

בהקשר זה, הקביעה אם יתנהלו דיוני הממשלה בדלתיים סגורות או פתוחות – וזו המשמעות של עיון בתמלילים של הדיונים – יונקת את חיותה משורש סמכותה החוקתית של הממשלה לקבוע את סדרי דיוניה לפי סעיף 31(ו) לחוק היסוד – **ואף ניתן לומר שהיא אחד מהעניינים המהותיים ביותר בה, אם לא המהותי מכולם.**

לנוכח האמור, המשיבים יטענו, כי הכנסת, בכובעה כ"רשות המכוננת", החליטה להותיר לשיקול דעתה הרחב מאד של הממשלה את כל הקשור לסודיות דיוניה. "הרשות המכוננת" חיוותה את דעתה, למעשה, כי עניין סודיות דיוני הממשלה נתון לקביעת הממשלה; וכי ההחלטה לפיה דיוני הממשלה לא יהיו פתוחים לציבור – לא בזמן אמת ולא בדרך של אפשרות לעיין בתמלילים של הדיונים שנים ארוכות, היא הסדר חוקתי ראוי, העולה בקנה אחד עם עקרונות היסוד של המשטר הדמוקרטי בישראל ומעוגן היטב בדין.

על כן, הוראות תקנונה של הממשלה, המתייחסות לכך שתמלילי דיוניה אסורים לפרסום למשך שנים ארוכות, הן הוראות היונקות את חיותן משורש הסמכות **החוקתית** המוקנית לממשלה, לפי סעיף 31(ו) לחוק היסוד.

לפיכך סבורים המשיבים, כי פרשנות המחייבת מסירת תמלילים של דיוני ממשלה בניגוד לקבוע בתקנון הממשלה, יהיה בה כדי לאיין את סמכותה של הממשלה לקבוע כי ישיבותיה סגורות לציבור הרחב, בהתאם לסמכותה לפי סעיף 31(ו) לחוק-יסוד: הממשלה; ולסמכות שהוקנתה לה לפי סעיף 35(א)(4) לחוק-יסוד: הממשלה.

44. יצוין, לשלמות התמונה בלבד, כי בהתאם לסעיף 71 לתקנון הממשלה, התמלילים של ישיבות הממשלה וועדות שרים נשמרים במזכירות הממשלה; ומזכיר הממשלה אחראי להפקדתם בגנזך המדינה. חוק הארכיונים קובע הסדר לעיונו של הקהל בחומר הארכיוני. סעיף 10(א) לחוק הארכיונים קובע כי "כל אדם רשאי לעיין בחומר הארכיוני המופקד בגנזך, אך אפשר להגביל זכות זו בתקנות ויכול שההגבלה תהיה לפי סוגו של חומר ארכיוני ולפי תקופה קצובה מזמן היווצרו."

45. בהתאם לסמכות לפי סעיף 10(א) לחוק הארכיונים הותקנו תקנות הארכיונים. תקנה 8 לתקנות הארכיונים קובעת כי חומר מוגבל לפי הסוג שצוין בתוספת הראשונה לא יימסר לעיון הקהל אם לא עברה על החומר התקופה הנקובה בתוספת (אלא אם המפקיד, בהתייעצות עם הגנז, החליט לקצר את התקופה). התוספת לתקנות הארכיונים קובעת, בין היתר, כי חומר ארכיוני של מוסד ממוסדות המדינה, לרבות פרוטוקול החלטות של ישיבת הממשלה ושל ועדת שרים, למעט החלטה המסווגת כסודית, יימסר לעיונו של הציבור אחרי 15 שנה. עוד נקבע בתוספת, כי סטנוגרמות של ישיבות ממשלה, שלא חל עליהן סעיף 35 לחוק-יסוד: הממשלה, תימסרנה רק אחרי תום 30 שנה מיום היווצרותן.

46. העותרים אמנם מבקשים לחשוף את התמלילים של דיוני הממשלה, בשם עקרון הפומביות. אולם, אל מול יתרונות השקיפות, שהמשיבים אינם מקלים בהם ראש, משַׁרְת חסיונם של דיוני הממשלה וועדותיה אינטרס ציבורי בעל משקל רב. דיון פנים-ממשלתי פתוח הוא חיוני לתפקוד הממשלה במילוי תפקידה בניהול המדינה. אי-פרסום הדיון וההצבעה האישית של כל שר תכליתם לאפשר דיון ענייני ופתוח והתבטאות חופשית של השרים, על-מנת למנוע אפקט מצנן. הדיון הפנימי מאפשר לשרים להציג את העמדה הראויה בעיניהם בכל ענין קונקרטי באופן חופשי ומשוחרר מלחצים. תכלית זו נועדה להבטיח את איכותו של הליבון הפנים-ממשלתי ולסייע לממשלה לקדם את מדיניותה.

47. בהקשר זה נבקש להפנות גם לדברים שנקבעו בפסק הדין שניתן בעע"מ 7024/03 עו"ד אריה גבע נ' יעל גרמן (פורסם באר"ש, 6.9.06) אשר יפים גם לענייננו, בשינויים המחויבים:

"הסייג השני קבוע בסעיף 9(ב)4 לחוק ומתיר לרשות שלא למסור מידע בעל אופי פנימי. דברי ההסבר לחוק מציינים בהתייחס לסעיף זה את הערכת המחוקק כי "לא ניתן לקיים דיונים כנים במסגרת פעילותה של הרשות, אלא אם כן יובטח מעטה מסוים של חיסיון לתהליך גיבוש שיקול הדעת של הרשות ולתהליך הביקורת הפנימית של הרשות" (הצעת חוק חופש המידע, התשנ"ז – 1997, ה"ח 2630). סייג זה נוצר מתוך ההנחה כי הליך קבלת ההחלטות ברשות, שחיוני הוא לצורך תפקוד הרשות ומילוי התפקידים והמשימות שעל ביצועם הופקדה, מחייב חילופי דעות, העלאת רעיונות, תהיות, ומחשבות בין הגורמים הרלוונטיים ברשות. מקום בו ידוע לחברי ועדה או פורום פנימי אחר כי הדברים המוחלפים ביניהם עשויים להימסר לידיים חיצוניות לרשות, מתעורר החשש כי הדבר יניאם

מלהתבטא בחופשיות ומלבחון את כלל הנושאים, העמדות והנתונים כדבעי (עניין יהב, בעמ' 44; עניין המועצה להשכלה גבוהה; ע"א 7759/01 הוצאת עיתון הארץ בע"מ נ' משרד המשפטים, פ"ד נח(5) 150, 158 – 159; סגל, בעמ' 201 - 202). במצב דברים זה הופך תהליך קבלת ההחלטות ברשות חסר ודל, יכולתה של הרשות למלא את תפקידה באופן אפקטיבי נפגעת וסופם של דברים בפגיעה בציבור. על רקע זה הכיר המחוקק, לצדו של אינטרס השקיפות בפעולת הרשות, גם בקיומו של האינטרס הציבורי במתן אפשרות לעובדי הציבור לקיים ביניהם שיג ושיח פנימי בחופשיות, מתוך הידיעה כי ההחלטה עצמה תיחשף לציבור ותהא חשופה לביקורתו. ...

23. [...] כשלעצמי אני סבורה כי במקרים רבים תהא הצדקה לחיסיונם של דיונים פנימיים מכל הטעמים עליהם עמדתי. אני רואה חשיבות רבה בכך שדיונים יתקיימו תוך שיח חופשי וענייני בין המשתתפים היודעים כי באפשרותם להביע עמדותיהם המקצועיות במסגרת הפורום הפנימי בו הם משתתפים. עם זאת, כאמור, ההכרעה בכל מקרה נעשית על פי נסיבותיה"

העותרים אמנם הפנו לפסק הדין הנ"ל כדי לבסס את טענתם לפיה אין להחיל את הסייג שבסעיף 9(ב)(2) לחוק חופש המידע, אולם כל שנקבע בפסק הדין הוא שיש לבחון את נסיבות המקרה טרם הכרעה בבקשה לחשוף את דיוני הרשות. לשלמות התמונה יצוין כי בפסק דין זה נקבע בנוגע לנסיבות הקונקרטיות כי מדובר בנושא ש"אינו מן הרגישים ביותר"; וכי "נוכח השלב המוקדם בו הופסקו הדיונים, נראה כי הטעם העיקרי לחיסיון תכנם – הבטחת איכות ההחלטות על ידי מתן אפשרות לקיים דיון חופשי, ענייני וחף מלחצים – נחלש במידה ניכרת". מה שאין כן בענייננו.

ראו והשוו לענייננו גם פסק-דינו של המשנה לנשיא (בדימוס) כב' השופט מצא, בע"א 7759/01 הוצאת עיתון הארץ בע"מ נ' משרד המשפטים, פ"ד נח(5) 150 (2004):

"מניעת חשיפתם האישית של עובדי הציבור בגדר פרסום תוכנם של דיוניה הפנימיים של הרשות שבה הם פועלים אינה רק מעניינה האישי-הפרטי של כל אחד ואחד מן המשתתפים בדיונים, אלא אף מעניינה של הציבור. חשיפת תוכנו של דיון פנימי, בייחוד כשהיא מלווה בחשיפת זהותם של המשתתפים בו בקשר לדעות ולהצעות שהשמיעו באותו דיון, עלולה להכביד על יכולתם של עובדי הציבור להתבטא בפתיחות ולהתדיין ביניהם בחופשיות בעניינים הטעונים החלטה".

כמו כן, ראו והשוו: בג"ץ 2283/07 פורום משפטי למען ארץ-ישראל נ' הוועדה לבחירת שופטים (פורסם באר"ש, 5.5.08).

כמובן, קיימות הבחנות בין סוגי החומרים שהתבקשו במסגרת ההליכים הנזכרים לעיל לבין התמלילים של ישיבות הממשלה שמתבקשים במסגרת ההליך דנן. הבחנות אלו נותנות אותותיהן בהיבטים שונים אשר נוגעים לסודיות החומר, למידת העניין הציבורי בו, להיבטי הגנת הפרטיות וכיו"ב. עם זאת, בסיכומם של דברים ובהינתן העובדה שבענייננו החלטות הממשלה, הצעות ההחלטה, סדרי היום והפרוטוקולים מפורסמים או שניתן לבקש את קבלתם, לפי העניין, הרי שבענייננו, לעמדת המשיבים, האינטרסים שבאי-חשיפת התמלילים גוברים על העניין הציבורי שבחשיפתם. למצער – ההחלטה להעדיף את האינטרסים האמורים אינה חורגת ממתחם הסבירות; ואינה מקימה כל עילה להתערבות של בית המשפט הנכבד.

48. הימנעות ממסירת התמלילים הולמת גם את עקרון האחריות המשותפת, עקרון יסוד במשטרנו החוקתי. סעיף 4 לחוק-יסוד: הממשלה מורה כי "הממשלה אחראית בפני הכנסת אחריות משותפת". הממשלה נושאת באחריות לפני הכנסת כגוף אחד, ולפיכך כל החלטה שהיא מקבלת מחייבת את כל חבריה במנותק מאופן ההצבעה של השרים. על הממשלה להשמיע, קול אחד בכנסת, ולכן העמדה הגלויה היא זו עליה החליטה הממשלה, ועמדתו של כל שר בממשלה היא עמדה פנימית, בדרך לגיבוש ההחלטה.

49. בהתאם לעקרון האחריות המשותפת, מורה סעיף 87 לתקנון הממשלה כי "לא יחלוק שר או סגן שר בעת הופעתו במליאת הכנסת או בוועדה מוועדותיה על החלטה של הממשלה, לא יסתייג ממנה ולא יבקר אותה". כן ראו הנחיית היועץ המשפטי לממשלה מס' 1.1000 בעניין "מחויבות שרים וסגני שרים להחלטות הממשלה", במסגרתה צוין כי "האחריות המשותפת של שרי הממשלה וסגני השרים ומחויבותם להחלטות הממשלה הן מעקרונות היסוד של המבנה החוקתי של מדינת ישראל".

50. כללו של דבר, הצורך בדיון פנימי פתוח וענייני, בשילוב עם העובדה שממילא ההחלטה שתקבל היא אחת והיא תחייב את השרים כולם באחריות משותפת, עומדים ביסוד הוראות סודיות הדיונים, אשר קבעה הממשלה בתקנונה, מכוח הסמכויות שנתן בידה המחוקק בחוק-יסוד: הממשלה. כמו כן, כפי שהובהר לעיל, יש לבחון את ההסדרים כמכלול, ולתת את הדעת לכך שהחלטות, הצעות ההחלטה, הפרוטוקולים, סדרי היום וסיכומי הישיבות – אינם סודיים ככלל.

51. כאמור, עמדת המשיבים בנוגע לפרשנות הנכונה של סעיפים 31 ו-35 לחוק-יסוד: הממשלה, עולה בקנה אחד גם עם סעיף 9(ב)(4) לחוק חופש המידע, אשר מורה כי רשות ציבורית אינה חייבת למסור "מידע בדבר דיונים פנימיים, תרשומות של התייעצויות פנימיות בין עובדי רשויות ציבוריות, חבריהן או יועציהן, או של דברים שנאמרו במסגרת תחקיר פנימי, וכן חוות דעת, טיוטה, עצה או המלצה, שניתנו לצורך קבלת החלטה, למעט התייעצויות הקבועות בדין".

כמו כן, לנוכח המפורט לעיל בנוגע לסעיף 35(א) לחוק-יסוד: הממשלה וסעיף 71 לתקנון הממשלה, הימנעות ממסירת התמלילים עולה בקנה אחד גם עם סעיף 9(א)(4) לחוק חופש המידע, אשר מתייחס לאי-מסירת מידע אשר אין לגלותו על-פי דין.

52. העותרים טוענים כי "סעיף 35 לחוק יסוד: הממשלה, קובע במפורש כי לא די בפרסום של החלטות הממשלה אלא נוקט לשון ברורה וחד משמעית: 'הדיונים וההחלטות' כלומר ככל שפרסום של החלטה הוא מותר ואינו נכלל בחריגים לפרסום, אז יש לפרסם בדיוק באותו אופן את פרוטוקול הדיון המלא אשר הוביל לאותה החלטה" (סעיף 33 לעתירה).

53. בלי לגרוע מעמדת המשיבים לפיה סעיף 71 לתקנון בעניין סודיות התמלילים של דיוני הממשלה עולה בקנה אחד עם סעיף 31(ו) וסעיף 35(א)(4) לחוק-יסוד: הממשלה, יובהר כי המשיבים אינם מקבלים את הפרשנות שמציעים העותרים לסעיף 35(א) לחוק-יסוד: הממשלה. נסביר.

ראשית, לשיטת המשיבים, "הדיונים וההחלטות של הממשלה" כמשמעותם בסעיף 35 לחוק-יסוד: הממשלה, אינם מתייחסים לתמלילים של הדיונים. בהקשר זה יודגש, כי סעיף 35 לחוק-יסוד: הממשלה, אינו כולל הוראות מפורטות באשר לאופן תיעוד דיוני הממשלה (הגם שתיעוד באופן זה או אחר, בוודאי נדרש מכוח חובות שונות המוכרות מן המשפט המינהלי); וממילא אינו כולל כל הבחנה בין תמלילים מלאים של הדיונים לבין פרוטוקולים שלהם, כהגדרתם בסעיף 72 לתקנון הממשלה. בהתאם לעקרונות שנסקרו לעיל, בדבר הצורך בדיון פנימי פתוח וענייני; והאחריות המשותפת של הממשלה – המשיבים סבורים כי פרשנות נכונה למונח "דיונים" אינה כוללת את תמלילי הדיונים.

שנית, טענת העותרים לפיה סעיף 35 לחוק-יסוד: הממשלה מונה כביכול "רשימת מקרים סגורה" – אינה מבוססת. לשיטת המשיבים, סעיף 35(א) לחוק-יסוד: הממשלה קובע חובת סודיות ביחס לעניינים מסוימים, כמפורט בסעיפי משנה (1)-(4), אך הוא אינו יוצר הסדר שלילי לפיו כל מה שאינו נכלל בסעיפים אלה – חייב כביכול להיות מפורסם לציבור.

בהקשר זה נבקש להדגיש, כי **המחוקק הבחין בצורה ברורה בין הכנסת לבין הממשלה לעניין פומביות הדיונים**. כך, שתי הרשויות הוסמכו על-ידי המחוקק לקבוע את סדרי עבודתן. עם זאת, לגבי הכנסת קבע המחוקק במפורש כי דיוניה יתקיימו בפומבי (סעיפים 27-28 לחוק-יסוד: הכנסת), בעוד שאת הממשלה הסמיך בחוק היסוד לחסות את דיוניה. מכאן שהמחוקק הראשי עצמו – שמא נאמר הרשות המכוננת – הכיר בהבדל המהותי בין הרשויות לעניין פומביות דיוניהם, כלל המשקף את ההבדלים בתפקידי הרשויות.

54. הנה כי כן, עקרון השקיפות מקבל ביטוי ראוי בתקנון הממשלה ובדרך טיפולה בפועל של מזכירות הממשלה בחומרי הממשלה, הכוללים פרסום יזום של החלטות הממשלה, של סדרי יומה ושל הצעות ההחלטה המונחות לפניו; וכן אפשרות למסור את פרוטוקולי ההחלטות.

עם זאת, עקרון השקיפות אינו ניצב לבדו, אינו עומד בחלל ריק, וקיימים בצדו שיקולים כבדי משקל נוספים, ובראשם עקרון האחריות המשותפת והחשש מפני "האפקט המצנן" אשר עלול להשפיע על תהליך קבלת ההחלטות ועל טיבו, בבחינת יצא שכרו בהפסדו.

55. לשלמות התמונה יצוין כי בהתאם לסעיף 71(ד)(2) לתקנון, על אף האיסור החל בדבר עיון בתמלילים, מזכיר הממשלה רשאי, בנסיבות מיוחדות, לאשר לעובד ציבור לעיין בתמליל של ישיבת ממשלה לצורך עבודתו השוטפת ובתחום הנוגע לעיסוקו של עובד הציבור. זכות העיון האמורה מתקיימת בכל מקרה בתחומי מזכירות הממשלה בלבד, וגם חברי הממשלה הרשאים לעיין בתמלילים עושים זאת במזכירות הממשלה בלבד ואינם מקבלים העתק ממנה. כמו כן, מזכיר הממשלה הוסמך, מכוח סעיף 35(ב) לחוק-יסוד: הממשלה, להתיר את פרסומם של דברים שפרסומם נאסר, וזאת בהנחיית ראש הממשלה, יו"ר ועדות שרים או שרים שייקבעו על ידי ראש הממשלה. עם זאת, המשיבים אינם סבורים שהעתירה מגלה עילה לפעול בנסיבות המקרה דנן בדרך שמהווה חריג לכלל בדבר סודיות התמלילים והגבלת העיון בהן לנסיבות הספציפיות שנקבעו בתקנון, ולחרוג מהדרך בה נוהגים מימים ימימה בהתאם לתקנות עבודת הממשלה הנוכחי, ולתקנונים שקדמו לו.

יובהר, כי עיון בתמלילים על-ידי עובדי ציבור נעשה על-פי רוב כאשר מתעורר צורך לברר מה נאמר בדיון בהקשר ספציפי כלשהו, ולצרכי ביצוע תפקידם של עובדי הציבור. בעניינינו, בכל הכבוד הראוי, הבקשה לפרסום התמלילים אינה נוגעת לצורך קונקרטי של בירור או ליבון הנאמר בהקשר ספציפי שנדון, אלא מטעמים כלליים של שקיפות וחשיבות הנושא שעל הפרק. כפי שפורט לעיל, המשיבים אינם מקלים ראש בשיקולים אלה, אולם לשיטתם אין בשיקולים כלליים אלו, המתקיימים גם ביחס לדיונים שמקיימת הממשלה בהקשרים אחרים (לרבות סביב אירועים יוצאי דופן אחרים או סוגיות כבדות משקל), כדי להצדיק סטייה מן הכלל.

עמדת המשיבים היא כי גם אם תקנון הממשלה מאפשר במקרים מסוימים למזכיר הממשלה להתיר פרסום עניינים שפרסומם נאסר לפי סעיף 35 לחוק-יסוד: הממשלה, על-פי הסמכה שניתנה לו בהתאם להנחיה שקיבל (ראו סעיף 75 לתקנון), הרי שחריגה מהכלל מטעמים של הצורך בשקיפות חורגת מהסמכות הקונקרטית של מזכיר הממשלה להתיר עיון או פרסום ספציפי, ומשמעה התערבות בשיקול דעת הממשלה ובהוראות שנקבעו בתקנון עצמו, המהווה החלטת ממשלה. אכן, עיון בסעיפים 71 ו-75 לתקנון, על רקע מכלול ההסדרים בעניינינו, מעלה כי מתן עיון בתמלילי ישיבות ממשלה יצריך הפעלת שיקול דעת של הממשלה עצמה (ולא רק של מזכיר הממשלה), וכך הוא גם הגיונם של דברים שעה שהחשיפה המבוקשת נוגעת לעיון בדברי השרים עצמם.

56. העותרים טוענים כי "נוכח שחוק היסוד קובע רשימת מקרים סגורה, עם אפשרות לשיקול דעת במקרה האמור בסעיפים 35(א)(3) ו-4) ברור כי קביעה גורפת על חיסיון ישיבות ממשלה באשר הן הינה בניגוד מפורשת להוראות חוק היסוד" (סעיף 31 לעתירה; ההדגשה

במקור). כפי שפורט לעיל, עמדת המדינה היא כי תקנון הממשלה עולה בקנה אחד עם הוראותיו של חוק-יסוד: הממשלה. בהמשך לכך, קבלת טענת העותרים משמעה הטלת חובה על הממשלה לבחון פרטנית כל בקשה לגילוי תמליל של הממשלה או ועדותיה תטיל עומס בלתי סביר לחלוטין על הממשלה.

57. על רקע טענת העותרים לפיה מדובר בהוראה גורפת, יובהר כי מזכיר הממשלה מוסמך, אם יונחה בהתאם, להתיר פרסום של תמלילים של ישיבות הממשלה – אולם סמכות זו תופעל במקרים חריגים ונדירים ביותר. הכלל שקבעה הממשלה, לפיו התמלילים של ישיבותיה הם סודיים, כהסדר בסיסי לפי סעיפים 31(ו) ו-35(א) לחוק-יסוד: הממשלה, הוא שחל במקרים הרגילים. המשיבים אינם מקלים ראש בחשיבות של דיוני הממשלה שנערכו בנוגע להתמודדות עם מגפת הקורונה, נהפוך הוא; אלא שחשיבות זו משליכה גם על הקושי שבחשיפת התמלילים, בשים לב לרציונליים שפורטו לעיל בנוגע לסודיותם. לפיכך, המשיבים סבורים כי אין הצדקה להתיר דווקא בענייננו חריגה מהכלל שקבעה הממשלה, כלל שנועד כאמור להגן על אינטרס חיוני מהמעלה הראשונה. לשון אחר, בענייננו מתקיימים במלוא עוזם הרציונליים ליישום הכלל, ולא לחריגה ממנו.

58. העותרים מתייחסים בעתירתם למספר פרסומים באמצעי תקשורת שונים ובהקשר זה טוענים כי "כאשר הרשות עצמה מתייחסת ביוזמתה לחילוקי דעות במסגרת הדיונים הפנימיים, מתחזקת הדרישה לגלות פרטים נוספים על אודות חילוקי דעות אלו" (סעיף 66 לעתירה). בהקשר זה מצטטים העותרים מתוך דעת מיעוט של כב' השופט גולדברג בהחלטה בבקשת עיון שניתנה במסגרת בג"ץ 2534/97 **יהב נ' פרקליטות המדינה**, פ"ד נא(3) 39 (1997). מכל מקום, לשיטת המשיבים, העובדה שמתפרסמות בתקשורת מעת לעת ידיעות על הנאמר בדיוני הממשלה אינה מלמדת על כך ש"הרשות עצמה מתייחסת ביוזמתה לחילוקי הדעות במסגרת הדיונים הפנימיים" (כדבריו של כב' השופט גולדברג בהחלטה הנזכרת לעיל בעניין יהב, בעמ' 44). בהקשר זה, ברי כי יש הבדל מהותי וחד בין פרסומים רשמיים מטעם הרשות לבין פרסומים כאלה או אחרים באמצעי תקשורת שונים.

59. בטרם סיומו של תת-פרק זה, יצוין כי ההפניות של העותרים לפרסומים היוזמים הנהוגים באנגליה (ראו סעיף 45 לעתירה), מתייחסות לפרסומם של **חומרי רקע** שביסוד תהליך קבלת ההחלטות בלבד, ולא לסיכומי דיונים או תמלילים. ההפניה ביחס לארצות הברית כוללת קישור לעמוד אינטרנט שלא נמצא, אולם נראה, על פני הדברים ובהירות המתבקשת, ומבלי לקבוע מסמרות כי גם שם הכוונה היא לפרסום חומרי רקע כאמור. עוד יצוין בהקשר זה, כי על פני הדברים, נראה שהדין בישראל דומה לדין הקיים במדינות בהן קיימות שיטות משפט דומות בהקשרנו, קרי גם בהן יש גוף ממשלתי הדומה במהותו לממשלה בישראל. מדינות אלה – בדומה לישראל – בוחרות לחסות חלקים משמעותיים מהמידע הנוגע לדיוני ממשלותיהן.

בהקשר זה, מצורף צילום חוות הדעת של היועצת המשפטית למשרד ראש הממשלה מיום 16.6.13 ומסומן מש/2.

חוות דעת זו, שעניינה היה שקיפות אופן הצבעת שרים בוועדות שרים לחקיקה, כללה אף שקירה השוואתית בעניין המצב המשפטי בנוגע לסודיות דיוני הממשלה והחלטותיה. מפאת קבועי הזמן להגשת התגובה לעתירה שבכותרת, לא תוקפה חוות דעת זו במישור הדין ההשוואתי, והאמור בה, הנכון לשנת 2013, מובא כאן לשם הצבת תמונה מקיפה ככל הניתן לעת הזו של מצב הדברים המשפטי, ולמעלה מן הנדרש.

יצוין כי בשנת 2017 הוגשה עתירה בבג"ץ 2555/17 **אביטל נ' ממשלת ישראל**, שעסקה בפומביות דיוני ועדת השרים לענייני חקיקה. העתירה שם נמחקה בסופו של דבר, לאחר דיון שהתקיים בה, בסיומו משכו העותרים את עתירתם בהמלצת בית המשפט (ראו פסק דין מיום 18.12.17). עוד יצוין, כי במסגרת ההתכתבויות המקדימות בין המדינה לבין ב"כ העותרים באותה עתירה, נשלח אליהם מכתבה מיום 30.1.2017 של היועצת המשפטית למשרד ראש הממשלה, העוסק גם ברציונליים לחסות חלקים משמעותיים מהמידע הנוגע לדיוני הממשלה. לשלמות התמונה, מצורף ומסומן מכתב זה כנספח **מש/3**.

60. הנה כי כן, האיסור בדבר עיון בתמלילים של דיוני הממשלה בענייננו – בדין יסודו, והוא אינו מקים כל עילה להתערבות שיפוטית. לפיכך, יש לדחות את דרישות העותרים כי יתאפשר להם לעיין בתמלילים של דיוני הממשלה.

הפרוטוקולים של ישיבות הממשלה

61. כפי שפורט לעיל, תכנם של **הפרוטוקולים** של ישיבות הממשלה מוגדר בסעיף 72 לתקנון הממשלה. המעוניין לקבל את הפרוטוקולים צריך לפנות למשרד ראש הממשלה, בבקשה לפי חוק חופש המידע, כפי שעולה מסעיף 78 לתקנון הממשלה. פניות בעניין זה נבחנות באופן פרטני ונענות בהתאם לנסיבותיו הקונקרטיות של כל מקרה ומקרה.

62. העותרים טענו בעתירתם כי הם נמנעו מהגשת בקשה לפי חוק חופש המידע "נוכח סירובו הקטגורי של מזכיר הממשלה [...]". (ראו סעיף 76 לעתירה). העותרים מתייחסים לכלל החומרים כימקשה אחת (בלא להבחין, למשל, בין פרוטוקולים של החלטות לבין תמלילים). פנייה בהליך לפי חוק חופש המידע הייתה מאפשרת להבחין בין החומרים השונים, למסור את שניתן למסור ולהימנע ממסירת מידע שאין למסרו. בנסיבות אלו, בכל הכבוד הראוי, המשיבים סבורים כי הנימוק שהציגו העותרים להימנעותם מהגשת בקשה לפי חוק חופש המידע - אינו משכנע דיו. זאת ועוד, לפי הנמסר ממזכיר הממשלה, בשיחה שהתקיימה ביום 6.4.20 בינו לבין העותרת 1 (להלן: **העותרת**), בסמוך לקראת פרסום כתבה בנושא בעיתון "הארץ", מסר מזכיר הממשלה כי אם יתבקשו הפרוטוקולים של החלטות הממשלה הרלוונטיות, הן יימסרו לעותרת; ואולם, פניה קונקרטית שכזו לא נעשתה.

63. מכל מקום, הגם שניתן לטעון כי לרשות העותרים עומד סעד חלופי בהקשר זה, בהתחשב בנסיבות העניין המשיבים אינם עומדים על דחיית הסעד המבוקש על הסף בהיבט זה; ולאחר בחינה קונקרטית של הדברים, צילומי פרוטוקולי ההחלטות של ישיבות הממשלה בתקופה שמיום 8.3.20 ועד מועד כתיבת שורות אלו מצורפים ומסומנים מש/4.

יובהר, כי החומר המצורף כולל פרוטוקולי ההחלטות של ישיבות הממשלה החל מיום 8.3.20 ועד מועד כתיבת שורות אלו; פרוטוקולים של ישיבות שקדמו ליום 8.3.20 ועלה בהם הנושא הנדון גם אם לא היה קבוע בנושא לסדר היום; וכן פרוטוקולים של ועדת שרים שהוקמה מכוח תקנות שעות חירום (נגיף הקורונה החדש) (אזור מוגבל), תש"ף-2020, ורלוונטיים לענייננו.

משכך הדבר, ממילא מתייתרת העתירה בכל הנוגע לסעד המבוקש שעניינו עיון בפרוטוקולים הנוגעים לישיבות הממשלה הרלוונטיות עד מועד כתיבת שורות אלה, והיא מיצתה עצמה בהיבט זה.

64. לצד זאת יובהר (והדברים מתקשרים לסעד השני המבוקש, שבו נעסוק מיד בסמוך), כי אין באמור כדי ללמד על כוונה של מזכירות הממשלה לפרסם פרוטוקולי החלטות באופן יזום מעתה ואילך, שכן לפרסום כאמור אין עוגן בתקנון עבודת הממשלה וממילא עיקר המידע המצוי בהן – ההחלטות עצמן – מפורסם באופן יזום. אם תוגשנה בקשות לקבלת הפרוטוקולים בהתאם לחוק חופש המידע, ייעשה מאמץ להיענות להן בלוח זמנים קצר ככל הניתן, בהתחשב במכלול הנסיבות והאילוצים הקיימים.

65. עד כאן באשר לסעד הראשון, אשר כאמור – בחלקו דינו להידחות, ובחלקו – הוא התייתר.

דין הסעד השני – להידחות; אין מקום להנגשה יזומה של התמלילים והפרוטוקולים הרלוונטיים לענייננו

66. העותרים מוסיפים ומבקשים, במסגרת הסעד השני, כי בית המשפט יורה למשיבים לנמק "מדוע לא ינגישו לציבור את התמלילים ופרוטוקולי ישיבות הממשלה בנוגע לצעדים ולהתמודדות עם המשבר". לעמדת המשיבים – גם דין סעד זה להידחות.

67. אשר לבקשה להנגשה יזומה של תמלילים, שבהתאם לאמור לעיל, אין מקום לאפשר עיון בהם; ממילא, ועל דרך קל וחומר, אין מקום להנגשתם היזומה.

68. אשר לדרישה להנגשה יזומה של הפרוטוקולים, עמדת המשיבים היא כי אין בסיס משפטי לטענה לפיה הממשלה מחויבת כביכול לפרסם באופן יזום את הפרוטוקולים של ישיבות הממשלה. פרסום יזום כאמור אינו מתחייב לא מחוק-יסוד: הממשלה, לא מתקנון הממשלה ולא מחוק חופש המידע, הקובע בסעיף 6(א) חובת פרסום יזום של רשות רק ביחס ל"הנחיות המנהליות הכתובות שעל פיהן היא פועלת ושיש להן נגיעה או חשיבות לציבור".

69. למען הסר ספק, יובהר כי אין בהעדר חובה לפרסום יזום כמבוקש על-ידי העותרים, כדי ללמד על כך שהמשיבים אינם רואים לנכון למסור מידע רב – במסגרת פרסום יזום שאין חובה משפטית לעשותו; ובמסגרת מענה לבקשות לפי חוק חופש המידע.

70. כפי שפורט לעיל, הממשלה מפרסמת באופן יזום את החלטותיה ואת סדר יומה הכולל את הצעות החלטה. בעת האחרונה, הממשלה מפרסמת באופן יזום גם הצעות החלטה המתקבלות בדרך של משאל טלפוני. בכך, פועלת הממשלה בהתאם לאיזונים הקבועים בחוק חופש המידע אשר מעגנים באורח סטטוטורי את מערכת השיקולים הצריכה לעניין ואת האיזון הראוי ביניהם.

71. בנסיבות אלו, עמדת המשיבים היא כי אין כל מקום למתן צו שיפוטי שיחייב את המשיבים לפרסם את הפרוטוקולים של דיוני הממשלה באופן יזום.

דין הסעד השלישי – להידחות; סדרי היום של ישיבות הממשלה והצעות החלטה צפויים להיות מפורסמים בקרוב, ובכך יתייתר עיקרו של הסעד המבוקש

72. העותרים דורשים במסגרת הסעד השלישי כי המשיבים "ינגישו לציבור את בסיס המידע והתשתית העובדתית על בסיסם התקבלו החלטות הממשלה".

73. יובהר, כי הפרסום באתר המרשתת של משרד ראש הממשלה, אשר צפוי להסתיים עד סוף חודש אפריל כאמור לעיל (בכפוף לאילוצי השעה), יביא למצב בו עומדים לעיון הציבור כל סדרי היום, הצעות החלטה ודברי ההסבר והצטרפות להן שהופצו לחברי הממשלה על-ידי מזכירות הממשלה בעת הזו. לפיכך, עם סיום הליך פרסום החומרים, צפויה העתירה להתייתר ברובה המוחלט גם בהקשר לסעד זה.

נזכיר כי העתירה שבכותרת גדרה עצמה – על-פי תוכנה, על-פי מהות הגורם שאליו ביצעו העותרים את פנייתם הראשונית בטרם הגשת העתירה (מזכירות הממשלה) ועל-פי זהות גורמי הממשלה שצורפו אליה כמשיבים – לעניינו של בסיס המידע והתשתית העובדתית שהונחו לפני חברי הממשלה באמצעות מזכירות הממשלה לצורך קבלת החלטותיה במסגרת ישיבותיה, ואין עניינה בסוגיה הכוללנית, החורגת מגדרי העתירה, של הנגשת כלל החומר המקצועי שעמד בפני מקבלי החלטות בדרגים שונים בעת קרות האירועים מושא ענייננו.

74. יוזכר, כי מעבר להצעות החלטה (ודברי ההסבר והצטרפות להן) אשר מופצות לחברי הממשלה על-ידי מזכירות הממשלה, לחברי הממשלה מועבר באופן שוטף מידע רב ביותר, בין היתר באמצעות קבוצת הוואטסאפ הייעודית אשר נפתחה ביוזמת המל"ל, כמפורט לעיל.

75. המידע שמועבר באמצעות המרכז לניהול משברים לאומיים של המל"ל בקבוצת הוואטסאפ שתוארה לעיל אינו חלק מהמידע המופץ באמצעות מזכירות הממשלה לקראת ישיבותיה, ושעל בסיסו מתקבלות החלטות הממשלה. מדובר בנתונים, מסמכים, סקירות, ועדכונים המועברים באופן שוטף סדור ושיטתי לאורך כל שעות היום ולא דווקא בהקשר או לקראת החלטת ממשלה כזו או אחרת.

76. יצוין למעלה מן הנדרש, כי המל"ל אינו משיב לעתירה שבכותרת, פניותיהם המוקדמות של העותרים לא כוונו אליו, וממילא אין העתירה שבכותרת מהווה אכסניה ראויה לבקשת סעד נגדו (לעניין אי-צירוף משיבים רלוונטיים מבין רשויות השלטון, ראו והשוו: בג"ץ 6478/15 חברת החשמל לישראל בע"מ נ' הרשות לשירותים ציבוריים – חשמל (פורסם באר"ש, 20.4.17), בפסקה 19).

77. בהקשר זה יצוין כי ביחס לשלושה מסמכים מטעם המל"ל שהופצו על-ידי מזכירות הממשלה ולא על-ידי המרכז לניהול משברים לאומיים במל"ל באמצעות קבוצת הוואטסאפ שתוארה לעיל, פתוחה לפני העותרים הדרך, אם הם חפצים בכך, להגיש בקשות פרטניות לקבלתם והללו ייבחנו באופן פרטני ומתוך ראייה חיובית, בכפוף לאילוצים השונים.

78. לנוכח האמור, עמדת המשיבים היא כי גם בנוגע לדרישת העותרים להנגשת המידע שעל בסיסו התקבלו החלטות הממשלה – העתירה אינה מצריכה מתן סעד שיפוטי, והיא מיצתה את עצמה, למצער ברובה המוחלט.

דין הסעד הרביעי – להידחות; אין כל מקום להורות על בטלות הוראות תקנון עבודת הממשלה

79. במסגרת הסעד הרביעי, מבקשים העותרים להורות על "בטלות הוראות תקנון הממשלה ה-34, העוסקים בסודיות מוחלטת ומלאה של הפרוטוקולים של הממשלה, וזאת בניגוד להוראות סעיף 35 לחוק יסוד: הממשלה".

80. ראשית יצוין כי הטענה לביטול הוראות בתקנון הממשלה, נטענה בשיהוי קיצוני, בשים לב לכך שתקנון עבודת הממשלה ה-34, אושר במסגרת החלטת הממשלה מס' 29 מיום 26.5.15 (ובהקשר זה יוזכר כי הוראות דומות היו גם בתקנוני עבר). לו בשל כך, המשיבים סבורים כי אין מקום להיענות לסעד המבוקש.

81. אולם, כפי שראינו לעיל, וזה העיקר - ממילא גם לגופם של דברים לא נפל כל פגם בהוראות התקנון, ובוודאי שהן אינן סותרות את הוראות חוק-יסוד: הממשלה. למען הסדר הטוב יוזכר כי בניגוד לטענות העותרים, תקנון הממשלה לא מורה על "סודיות מוחלטת ומלאה של הפרוטוקולים" ובהקשר זה יש הבחנה ברורה בין התמלילים לבין הפרוטוקולים, כמפורט לעיל. בתמצית, יוזכר כי סעיף 71 לתקנון הממשלה קובע כי סיווגם של תמלילים אלו הוא "סודי ביותר", ומחיל איסור בדבר עיון בתמלילים אלו למעט לחברי הממשלה.

כמפורט לעיל, הוראות אלו עולות בקנה אחד עם סעיף 31(ו) ועם סעיף 35(א) לחוק-יסוד: הממשלה; ועם עקרונות היסוד של המשטר הדמוקרטי בישראל. כאמור, עקרון השקיפות, שאין להפריז בחשיבותו לענייננו, אינו ניצב לבדו ויש לאזנו מול שיקולים מתחרים כבדי משקל, ובראשם עקרון האחריות המשותפת של חברי הממשלה והחשש מפני "האפקט המצנן" אשר עלול להשפיע על תהליך קבלת ההחלטות של חברי הממשלה ועל טיבו. בהינתן מלאכת איזון זהו – המשקפת תפיסה לפיה זכות הציבור לקבל מידע מן הרשות אינה מוחלטת כי אם יחסית - ועל בסיס הוראות הדין, עמדת המדינה היא כי אין כל מקום לחשיפת התמלילים המבוקשת, וכי בענייננו תקף הכלל של איסור עיון בתמלילים אלו.

באשר לפרוטוקולים, תקנון הממשלה אינו קובע כי הם סודיים; ולמיטב הבנתם של המשיבים, העותרים אינם מבקשים את ביטול הוראותיו של תקנון הממשלה בעניין הפרוטוקולים.

82. נבקש להוסיף, מעבר לדברים שנכתבו לעיל, כי הרשות המכוננת נתנה בידי הממשלה סמכות לקבוע את סדרי עבודתה והחלטותיה וניהול ועדותיה, ובפרט בסוגיית פנימיות הדיונים ואי-פרסומם, והממשלה עשתה כן בתקנון מפורט. בהתאם לפסיקה, יש הבדל בין היקף הביקורת השיפוטית על החלטות מעין שיפוטיות, שהיא ביקורת "רגילה", לבין ביקורת על החלטות הנוגעות לקביעת נהליה הפנימיים וסדרי עבודתה של הכנסת, ועל מעשי החקיקה, שהיא ביקורת מצומצמת ביותר. במסגרת פסק הדין בבג"ץ 1993/03 התנועה למען איכות השלטון נ' ראש הממשלה פ"ד נז(6), 817 (2003), נקבע כי יש להניח שכללי צמצום דומים ינהגו אף בביקורת על סדרי עבודת הממשלה וועדותיה, בהיותו נושא פנימי ולנוכח המטען הפוליטי הכרוך בו:

"במישור אחר: ניתן להניח, כי בבוא בית המשפט לבחון שאלה הנוגעת לסדרי עבודתן של הממשלה וועדותיה, ינהג הוא לפי כללים הדומים לאלה המופעלים לגבי הליכים פנים-פרלמנטריים של הכנסת (לעניין סדרי עבודתה של הממשלה ראו סעיף 31(ה), (ו) לחוק היסוד וכן רובינשטיין, בספרו הנ"ל, בעמ' 720--724). בהיות נושא זה עניין פנימי, הנוגע לאופן פעולתה של הממשלה, ולאור המטען הפוליטי שעשוי להיות כרוך בו, יפעיל בית המשפט, בהקשר זה, ביקורת שיפוטית זהירה."

83. משכך, גם דין הסעד הרביעי – להידחות.

דין הסעד החמישי – להידחות; אין כל מקום לשנות מסיווגם של תמלילי ישיבות הממשלה הרלוונטיים לענייננו

84. במסגרת הסעד החמישי, מבוקש לקבוע כי "כל הפרוטוקולים (למעט חריגים שבהם) העוסקים בהתמודדות עם המשבר אינם נכללים בגדר העניינים שהם סודיים אשר אינם מותרים בגילוי לפי הוראות סעיף 35 לחוק יסוד: הממשלה".

85. גם דין סעד זה להידחות, בהתאם לאמור לעיל. בתמצית, יוזכר כי תקנון הממשלה מבחין בין התמלילים, אשר מסווגים כסודיים; לבין הפרוטוקולים אשר ככלל אינם מסווגים ככאלה. בענייננו, יוזכר כי המשיבים אינם מתנגדים למסירת הפרוטוקולים והם מצורפים כנספחים לתגובה זו. באשר לתמלילים, כפי שפורט לעיל, המדינה סבורה כי אין מקום לחרוג מהכלל הקבוע בעניין זה בסעיף 71 לתקנון הממשלה, בהתחשב בכלל נסיבות העניין.

דין הסעד השישי – להידחות; אין כל מקום להתערבות בהנחיית היועץ המשפטי לממשלה בדבר מסירת מידע מישיבות הממשלה

86. במסגרת הסעד השישי, מבוקש לקבוע כי הנחיית היועץ המשפטי לממשלה בדבר מסירת מידע מישיבות הממשלה – פניות הציבור (הנחייה מס' 3.1002) "בטלה ומבוטלת בהיותה סותרת את הוראות סעיף 35 לחוק יסוד: הממשלה".

87. גם סעד זה, מבוקש בשיהוי ניכר וקיצוני, באשר הנחיית היועץ המשפטי לממשלה הנ"ל היא מיום 7.5.97 (ועודכנה לאחרונה בחודש מרץ 2003).

88. אולם גם לגופם של דברים, בהתאם לאמור לעיל, הרי שלא נפל כל פגם בהנחיית היועץ, והיא עולה בקנה אחד עם הוראות הדין, לרבות חוק-יסוד: הממשלה.

סיכום

89. סוף דבר: לנוכח כלל האמור לעיל, עמדת המשיבים היא כי העתירה אינה מגלה כל עילה להתערבות שיפוטית ובית המשפט הנכבד מתבקש להורות על דחייתה.

90. העובדות המפורטות בתגובת המשיבים והנוגעות למזכירות הממשלה נתמכות בתצהירו של מר יצחק-צחי ברורמן, מזכיר הממשלה; העובדות המפורטות בסעיפים 3(ג), 27-33 ו-72-78 לתגובת המשיבים והנוגעות למל"ל נתמכות בתצהירו של מאיר בן שבת, היועץ לביטחון לאומי וראש המל"ל.

היום, כ"ט בניסן תש"פ
23 באפריל 2020

שי כהן

סגן במחלקת הבג"צים
בפרקליטות המדינה

אבי מיליקובסקי

סגן בכיר א' במחלקת הבג"צים
בפרקליטות המדינה